БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 11 (6446)
ЯНВАРИИН 16
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ХҮСЭТЭ ТЕХНИКЭ—ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮГЖЭЛТЫН ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ МҮН

Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын зүгһөө саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргажа байһанай ашаар ороноймнай социалистическэ хүдөө ажахы дэлхэй дээрэ эгээл түрүү, эгээл механизированнэ ажахы болонхой. Хүдөө ажахын культура дээшэлжэ, продукцинь ургажа байна. Орооһо таряанай проблемэ эсэслэн шиидхэгдэжэ, 1952 ондо 8 миллиард пүүд ургаса хуряагдаа. Манай орон дотор байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха, эдёэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо талаар хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй гайхамшагта ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

«Манай ороной хүдөө ажахын үйлэдбэриин асари ехээр ургаһанда, орооһо таряа үйлэдбэрилгын, хлопок, нарин улһа, свёкло гэхэ мэтые үйлэдбэрилгын ургаһанда бидэ барандаа баясанабди. Энэ ургалтын эшэ үндэһэниинь хаана байнаб? Энэ ургалтын эшэ үндэһэниинь мүнөө сагай техникэ, үйлэдбэриин эдэ бүхы һалбаринуудые хангадаг мүнөө сагай олон тоото машинанууд болоно»,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ. Социалистическэ хүдөө ажахын хүгжэлтын онсо илгаань юуб гэхэдэ, тэрэнэй техникэ улам бүри һайжаруулагдажа, хуушаниинь—шэнээр, шэнэнь—эгээл шэнээр һэлгэгдэжэ байдаг. Советскэ промышленность эрхим гэгшын элдэб янзын машинануудые бүтээжэ, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилха арга олгоо.

Табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые үргэнөөр механизацилха зорилго табиба. Колхозуудта полевой гол хүдэлмэринүүдые механизацилжа дүүргэхэ, малажалай, овощь тарилгын, сад эрхилэлгын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые, хүдөө ажахын продукци зөөхэ, ашаха ба буулгаха хүдэлмэринүүдые, газар уһажуулха, намаглиг газар хатааха ба шэнэ газарнуудые ашаглаха хүдэлмэринүүдые бүри ехээр механизацилха гэжэ хараалагдана. Колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудтахи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар машинно-тракторна станцинуудай үүргэ ба харюусалга улам дээшэлхэ ёһотой.

Манай республикын хүдөө ажахын механизациин хэмжээн жэл бүри үргэдэжэ байна. Колхозуудай полинууд дээрэ элдэб маркын олон мянган машинанууд хүдэлмэрилнэ. Нёдондо полевой гол шухала хүдэлмэринүүдэй 80 процентнь МТС-үүдэй машинануудаар хэгдээ. Гадна, һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри хэхэ олон тоото машинанууд, малажалай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха элдэб түхеэрэлтэнүүд гүрэнһөө абтаа.

Энэ баян техникые хүсэдөөр ашаглажа, ажалай механизациие саашадань хүгжөөхэ зорилго табигдана. Гэбэшье, энэ талаар ехэ дутуунууд бии байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ зарим машинно-тракторна станцинууд механизмуудаа бүхы хүсөөрнь хэрэглэжэ шадаагүй. Кадрнууд дутуутай дээрэһээ Тарбагатайн МТС-эй тракторнуудай хахад хубинь полевой хүдэлмэриин халуун үедэ мини байгаа һэн. Мүн Ново-Брянска, Торейн МТС-үүд хангалтатүйгөөр хүдэлмэрилөө. Республикын олонхи МТС-үүд малажалай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха түсэбөө дүүргэнэгүй, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ мууса хабаадана.

Энэ жэлдэ республикын МТС-үүд өөһэдынгөө хүдэлмэри саашадань һайжаруулха, машинно-тракторна паркаа гүйсэдөөр ашаглаха ёһотой. Тиихын тулада трактор, машинануудай заһабарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ уялгатай.

Малажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилга республика дотор юрэнхы дээрээ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Үнеэ һааха, хониной нооһо хайшалха электромеханическа агрегадууд, малай фермэнүүдтэ тэжээл буйлуулха, хэршэхэ, үйрүүлхэ машинанууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд колхозно үйлэдбэриие механизацилха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулна, бии байһан механизмуудые бүрин хүсөөрнь ашаглахын түлөө тэмсэнэгүй. Тиихэдэ республикын Хүдөө ажахын министерство, тэрэнэй МТС-үүдэй Управлени техникые һайнаар хэрэглэхын тулада МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдһөө шанга эрилтэ хэдэггүй байха юм.

Колхозно үйлэдбэридэ электрын хүсэ хэрэглэхэ гээшэ угаа ехэ удхашанартай. Республикын олон колхозууд электроэнергиие хэрэглэһэнэй ашаар хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилжа, колхознигуудай ажалые хүнгэдхэһэн, бүтээсыень дээшэлүүлһэн байна.

Манай республикын хэдэн аймагуудта шэнэ табанжэл соо электростанцинууд баригдаха юм. Энэ жэлдэ Торейн аймагта Тохойн ГЭС, Баргажанай аймагта Уринска ГЭС баригдажа ашаглалгада оруулагдаха ба олон станцинуудай барилга эхилхэ байна. Зорилго юуб гэхэдэ, электроэнергиие колхозно үйлэдбэридэ шадаал һаа ехээр хэрэглэжэ, ажалые саашадань механизацилха ябадал болоно. Электростанци барилгын хүдэлмэри зарим газарнуудта хэдэн жэлэй турша соо унжагайруулагдадаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. «Сельэлектрын» республиканска конторо буруу проект табижа, колхозуудта электростанци барилгые хүндэдхэдэг байна. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоздо баригдаһан электростанци мүнөө хүрэтэр хүдэлнэгүй. Мүн Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо иимэ баримта үзэгдэнэ. Эдэ колхозуудта электростанци барихын тулада угаа ехэ зөөри гаргашалагдаад, аша үрэ үшөө үгөөгүй байна. «Сельэлектрын» республиканска конторын хүдэлмэридэ бусадшье ехэ дутуунууд бии гээшэ. Тус конторын директор нүхэр Козель эдэ алдуу дутуунуудһаа тобшолол хэжэ, колхозуудые электрификацилха хэрэгтэ өөрынгөө үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Колхозууд ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын органууд колхозно үйлэдбэриие механизацилха бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ ёһотой. Механизированнэ тотуудые бариха, малажалдахи болон бусад хүдэлмэринүүдые механизацилхын тула колхозууд мүнгэ зөөри һомолхо, хүсэл оролдолго гаргаха зэргэтэй.

Техникэ болбол хүдөө ажахые хүгжөөлгын үндэһэ һуури мүн. Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые саашадань механизацилха хэрэгые үдэр бүри хүтэлбэрилхэ зорилготой.

Ажалшадай депутадуудай аймагуудай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ эхилбэ

Арадай эрхим кандидадууд

БИЧУРА. (**Телефоноор абтаба**). Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ Бичурын аймагта уржадэр эхилбэ. Аймагай колхозуудта, предприятинуудта ба эмхи зургаануудта һунгагшадай хамтын суглаанууд үнгэргэгдэжэ, һунгагшад нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар өөһэдынгөө эрхим түлөөлэгшэдые дэбжүүлнэ.

Топка тосхондо суглаан боложо, Бичурын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Окино-Ключевскойн хүүгэдэй Байшангай директор Полина Артемовна **Бухольцева** дэбжүүлэгдэбэ.

Полина Артемовна болбол олон жэлэй туршада багшаар хүдэлмэрилжэ, залуу үетэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтээ амжалта туйлаһанай түлөө «Эрхим багша» гэһэн значогоор шагнагдаһан юм. Тэрэ хадаа ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хэдэн жэлэй туршада аймагай Соведэй депутат байхадаа нүхэр Бухольцева һунгагшадтаяа саг үргэлжын холбоо барисаатай байжа, тэдэнэй этигэл найдабариие дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнадаггүй байгаа.

Окино-Ключевскойн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ Бичурын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар тракторна бригадын бригадир Клим Федорович **Мельниковые** дэбжүүлбэ.

Клим Федорович 12 жэлэй туршада тракторна бригадын бригадираар хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригада үйлэдбэриингөө түсэбые жэл бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг юм. Жэшээлхэдэ, 1952 оной тракторна хүдэлмэриин түсэбые тус бригада 137 процент дүүргээ. Нүхэр Мельников коллективэйнгээ дунда ехэ хүндэтэй.

Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд аймагайнгаа Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо правлениин гэшүүн, жиирэй колхозник **Тимофеев** Григорий Абрамовичые дэбжүүлээ.

Григорий Абрамович 1946 онһоо хойшо Гочитска сельсоведэй депутат юм. Тэрэ хадаа даалгагдаһан хэрэгтээ ехэ харюусалгатайгаар хандадаг, колхоздоо эрхим һайнаар ажалладаг. 1952 ондо 933 ажалта үдэр олоо.

Мүн ажалшадай депутадуудай Бичурын аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо Матрена Петровна **Маркова**, Бага-Куналейн МТС-эй директор Михаил Яковлевич **Серебрянников** дэбжүүлэгдээ.

В. Иванов.

Сталинска Конституциин наран доро

ИВОЛГА. (**Телефоноор абтаба**). Январиин 13-да Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Бултанһаа түрүүн үндэр наһатай колхозник Пурбо Цыдыповтэ үгэ үгтэбэ.

—Сталинска Конституци дотор алтан үзэгүүдээр бэшэгдэһэн арюун һайхан эрхээ эдэлхын, гүрэнэй засагай нютагай органдо өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые дэбжүүлхын тулада бидэнэр мүнөө сугларбабди. Иволгын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Социалистическэ Ажалай Герой, Иволгын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Будацырен Тугутович **Тугутовые** дэбжүүлнэб. Нүхэр Тугутов шадабари, оролдолго ехэтэй хүтэлбэрилэгшэ юм. Үнгэрэгшэ һунгалтануудай үедэ Будацырен Тугутович аймсоведэй депутадаар һунгагдаһан байгаа. Тэрэ хадаа һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие үнэн сэхээр бэелүүлнэ.

Үбгэн колхознигой дурадхалые һунгагшад Акулина Муравьева, Дабацырен Жалсано, Нацыг Жапов ба бусад халуунаар дэмжэбэ.

—Будацырен Тугутович тон хүндэтэй хүтэлбэрилэгшэ мүн. Аймагай Соведэй депутадта кандидадаар тэрэ ехэл зүб дэбжүүлэгдэбэ. Һунгагшадай этигэл найдабариие нүхэр Тугутовай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь дамжаггүй,—гэжэ тус колхозой ухэршэн Акулина Муравьева мэдүүлбэ.

Суглаан хадаа Социалистическэ Ажалай Герой Будацырен Тугутович Тугутовые ажалшадай депутадуудай Иволгын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Молотовско № 2 округһоо дэбжүүлхэ гэжэ шиидхэбэ.

Январиин 14-дэ Иволгын МТС-эй механизаторнуудай һунгалтын урда тээхи хамтын суглаан боложо, ехэ эдэбхитэйгээр үнгэрбэ. Энэ суглаае МТС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Юндунов нээһэн байна.

Хамагһаа түрүүн үгэ абаһан нүхэр Белоколодов иигэжэ тэмдэглэбэ:

—Мүнөө һунгуулиин кампани угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Советскэ арад болбол табадахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Энэ үедэ ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ гэһэн ехэ зол манда хүртэбэ. Иволгын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар Иволгын МТС-эй директор Иннокентий Васильевич **Ильковые** һунгуулиин Иволгын № 1 округһоо дэбжүүлнэб.

Нүхэр Белоколодовой һанамжые олон хүнүүд дэмжэһэн байна.

—Иннокентий Васильевич манай МТС-ые 1947 онһоо хойшо хүтэлбэрилнэ. Энэ үе соо МТС-най республикынгаа түрүү МТС-үүдэй нэгэниинь болоо. Тракторнууд ба хүдөө ажахын бусад машинанууд мүнөө амжалтатайгаар заһабарилагдажа байна. Аймагай Соведтэ өөрынгөө кандидадые дэбжүүлжэ байхадаа, шэнэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэбди гэжэ мэдүүлнэбди, — гэжэ механизатор нүхэр Собенников хэлэбэ.

Тус суглаан болбол Иннокентий Васильевич Ильковые ажалшадай депутадуудай Иволгын аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн дуугаар тогтообо.

А. Поздняков.

Һунгагшадай дэбжэлтэ

ЗЭДЭ. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай колхозуудта ба предприятинуудта һунгагшадай хамтын суглаанууд ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэжэ, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ байна.

Чапаевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд аймагай Соведэй депутадта кандидадаар колхозойнгоо эрхим һаалишан Анна Андреевна **Юговае** дэбжүүлбэ.

Һаалишадай республиканска мүрысөөндэ оролсоод, Анна Андреевна аймаг доторoo эгээл эрхим амжалта туйлаһан байна. Тэрэ хадаа өөртөө даалгагдаһан нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1952 ондо 1200 литр һү һаажа, даалгабаряа 2 дахин үлүүлэн дүүргээ.

Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнууд аймагайнгаа Соведэй депутадта кандидадаар тракторна бригадын бригадир **Панафидин** Кирилл Александрович гэгшые дэбжүүлһэн байна.

Петропавловска дунда һургуулиин багшанар тус Соведэй депутадта кандидадаар залуу багша Александра Григорьевна **Бураевае** дэбжүүлээ.

Ц. Цыбикжапов.

АГИТПУНКТДА

Түмэр замай Улан-Удэ станциин клуб дотор һунгуулиин № 5 участогай агитпункт эмхидхэгдэнхэй. Коммунистнууд ба партийнабэшэ большевигүүдэй блогой кандидадуудай түлөө энэ оной февралиин 22-то голосуудаа үгэхые уряалһан лозунгнууд энэ пунктын үүдэн дээрэ хадагданхай. Түмэрзамшадай клубай дэргэдэхи агитколлективэй агитаторнууд эндэ саг үргэлжэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудые үнгэргэхэ тухай БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай гараһанһаа хойшо тэдэнэй хүдэлмэри бүри үргэдөө.

Агитпунктые даагша нүхэр Врублевская Зүүн-Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделениин партийна организацитай хамта агитколлективэйнгээ составые шэнээр хаража үзөөд, агитаторнуудые нэмэжэ табиһан байна. Агитколлектив мүнөө 57 хүнһөө бүридэнэ. Агитаторнуудые шэлэн олоходоо, тэдэнэй эрдэм мэргэжэлые ба политическэ хүгжэлтые хараадаа абалсадаг байна. Агитаторнуудай 50 үлүүтэй процентнь инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд юм. Агитпунктые даагша София Михайловна Врублевская агитаторнуудта заабари үгэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина.

—Агитаторнуудай хүдэлмэриин удхашанар тэдэнэй бэлэдхэлһээ дулдыдадаг байһан туладань нүхэр Врублевская агитаторнуудай семинар недели бүридэ үнгэргэжэ, тэдэндэ заабари үгэдэг, дүй дүршэл тухайдань хөөрэлдүүлдэг байна. Тэрэ хадаа агитаторнуудай хүдэлмэриие хододоо бүридхэжэ ба хинажа байдаг. Энэнь агитаторнуудай хүдэлмэри һайжаруулгада ехээр туһалдаг байна. Агитпунктын коллективэй агитаторнууд һунгагшадай дунда 2—3-һаа үсөөн бэшэ хөөрэлдөө үнгэргөө. Тэдэнэр һунгагшадые партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдтэй, нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримтэй танилсуулна.

Агитаторнууд нүхэд М. С. Соломеный, Н. П. Слышенков, А. М. Шигаев, М. И. Стопа болон бусад һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүри ябуулна. Тэдэнэр хүдэлмэреэ түмэрзамшадай коллективэй үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудтай нигта холбоотойгоор ябуулдаг байха юм.

Иимэ агитаци хадаа олониитэ ажалшадай ушар ёһо мэдэлгые дээшэлүүлдэг, үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадалдань тэдэндэ туһалдаг байна.

Агитпункт болбол уран гоёор тааруулан шэмэглэгдэнхэй. 1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тухай, В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай материалнуудаар фотомонтажууд түхеэрэгдэжэ, тэндэ табигданхай. Газетэ, журналнууд ба һунгалтачууд тухай литература тэндэ бии. Хөөрэлдөөнүүдые ба уншалгануудые, лекцинүүд ба элидхэлнүүдые хэхэдэ хэрэглэгдэхэ материалнуудые һайшаан дурадхаһан список тэндэ үлгэгдэнхэй.

Агитпунктда бюллетень үдэр бүри гаргагдажа байдаг. Тэрээн дотор агитаторнуудай хүдэлмэриин һайн дүй дүршэл харуулагдадаг, дутуу дундануудынь элирхэйлэгдэдэг байна. Мүн тэрээн дотор һунгагшадай асуудалнууд ба дурадхалнуудта харюунууд үгтэдэг.

Һунгагшад болбол агитпунктдаа хододоо олоороо сугларжа, һонирхоһон асуудалнуудтаа харюу абадаг, элидхэл ба лекцинүүдые шагнадаг, уранһайханай самодеятельностиин номернуудые харадаг.

Г. Караманов.

Алтайска хизаар. Барнаульска механическа пресснүүдэй заводой фрезеровщик А. В. Лякишевта эрхим фрезеровщик—Станок бүтээлгын министерствын скоростник гэһэн нэрэзэргэ олгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фрезеровщик-скоростник А. В. Лякишев.

ТАСС-эй фотохронико.

Хитад-Советскэ хани барисаанай Обществын Түрүүлэгшын орлогшо Сун Цзин-лин Москваһаа мордобо

Хитад-Советскэ хани барисаанай Обществын Түрүүлэгшын орлогшо Сун Цзин-лин СССР-тэ гурбан недели байгаад, энэ оной январиин 14-дэ Москваһаа Пекин мордобо.

Москвада байха үедөө Сун Цзин-лин Ленинэй Мавзолейдэ орожо венок табяа. Москвагай гоё һайхан газарнуудтай танилсаа, мүн столицын культурно-ажаһуудалай, медицинскэ эмхи зургаануудые ба хэдэ хэдэн музейнүүдые үзөө.

Эб найрамдал Хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ Н. С. Тихонов, ВОКС-ын правлениин түрүүлэгшэ профессор А. И. Денисов, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ Н. В. Попова, эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй гэшүүд, СССР-эй МИД-эй ба ВОКС-ын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, мүн Хитадай Наукануудай Академиин президент Го Мо-жо ба Хитадай Арадай Республикаһаа Москвада байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан Вень-сянь Ярославска вокзал дээрэһээ айлшаниие үдэшэн ябуулаа.

Литературын ба искусствын талаар Сталинска шангуудые олголгын комитедтэ

Литературын ба искусствын талаар Сталинска шангуудые олголгын комитедэй пленум Н. С. Тихоновэй түрүүлэлгэ доро январиин 12-то нээгдэбэ. Сталинска шангуудые олгохын тулада 1952 ондо гараһан зохёолнуудые хаража үзэлгэтэй холбоотой хэмжээ-ябуулганууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Ниитэ дээрээ 518 зохёолнууд табигданхай, тэрэ тоодо уранһайханай литературын талаар—182, хүгжэмэй талаар (концертно-наадалгын ажал-ябуулгые оролсуулаад)—100, театрын талаар — 103, кинематографиин талаар (уранһайханай, хроникальна ба документальна) — 20, уранзурагай искусствын талаар—91, архитектурын талаар—22 зохёолнууд оролсобо.

Пленум дээрэ А. Попов, А. Герасимов, И. Пырьев, А. Мордвинов, М. Чиаурели, М. Царев, С. Михалков, И. Грабарь, Р. Симонов, А. Гольденвейзер, Н. Голованов ба бусад хүнүүд үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

ПАРТИИН XIX СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БА «СССР-тэхи СОЦИАЛИЗМЫН ЭКОНОМИЧЕСКА ПРОБЛЕМЭНҮҮД» ГЭЖЭ НҮХЭР И. В. СТАЛИНАЙ ЗОХЁОЛЫЕ ШУДАЛНА

ТАЛЛИН. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ нүхэр И. В. Сталинай гениальна зохёолые шудалха талаар партиин Таллинска горкомой эмхидхэһэн партийна, советскэ ба ажахын эдэбхитэдэй семинарай түрүүшын заняти энэ мүнөөдэр болобо. Тэрээндэ хабаадагшад «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай зохёол—«Марксизм-ленинизмын теоридо элитэ шэнэ оруулалта мүн» гэһэн лекци шагнаба.

(ТАСС).

Нүхэр И. В. Сталин Хитад-Советскэ хани барисаанай Обществын Түрүүлэгшын орлогшо Сун Цзин-линтэй ба Хитадай Наукануудай Академиин президент Го Мо-жотой уулзаба

Январиин 13-да нүхэр И. В. Сталин Хитад-Советскэ хани барисаанай Обществын Түрүүлэгшын орлогшо Сун Цзин-линтэй ба эб найрамдал хамгаалха Бүхэхитадай Арадай Комитедэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, Хитадай Наукануудай Академиин президент Го Мо-жотой хөөрэлдэбэ.

(ТАСС).

Профсоюзуудай областной Соведэй VII пленум

1953 ондо коллективнэ договорнуудые баталха тухай

Январиин 8-да болоһон Бурят-Монголой профессиональна союзуудай областной Соведэй VII пленум дээрэ облпрофсэведэй харюусалгата секретарь нүхэр **Череп** 1953 ондо коллективнэ договорнуудые баталха тухай элидхэл хэлэбэ.

1952 ондо баталагдаһан договорнууд соо абтаһан уялгануудые бэелүүлһэнэй ашаар республикын олонхи предприятинууд жэлэйнгээ даалгабаринуудые дүүргэһэн ба түрүүлэн дүүргэһэн, продукциин шанарые шилээд һайжаруулһан байха юм. Мүн ажалай условинуудые һайжаруулха, ажалшадай материальна ажабайдалые улам дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха талаар ехэхэн хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэһэн байна гэжэ нүхэр Череп өөрынгөө элидхэл соо тэмдэглэбэ.

Гэбэшье, коллективнэ договорнууд соо заагдаһан зарим пунктнууд хүсэд дүүргэгдээгүй байшоо. Жэшээлхэдэ, республикын ой модоной промышленностиин зарим предприятинуудта, МТС-үүдтэ, Галуута-Нуурай рудоуправленидэ үнгэрэгшэ жэлдэ социалистическэ мүрысөөн һулаар дэлгэрүүлэгдэһэн байна. Эдэ предприятинуудай ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд ба профсоюзна нютагай комитедүүд түрүүшүүлэй дүй дуршэлые ба үнэтэ үүсхэлые өөһэдынгөө ажалда дэлгэрүүлхын, гээгдэжэ ябагшадые түрүүшүүлэй зэргэдэ оруулхын түлөө бодото хэмжээнүүдые абаагүй юм. Мүн продукциин шанарые һайжаруулхын, предприятинуудай экономическа показательние улам дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл һулаар ябуулагдана.

Олонхи предприятинуудта хүдэлмэришэдэй ажал муугаар эмхидхэгдэнхэй, машинанууд ба механизмууд хүсэд ашаглагданагүй.

Мүн тэрэшэлэн республикын олонхи предприятинуудай, тэдэнэй профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалай журам бүхэжүүлхэ бодото хэмжээ абанагүй.

Зүүн-Сибириин түмэр замай 4-дэхи отделени, «Бурмонголлес» трестын Шулуутайн, Хандагатайн леспромхозууд, Галуута-Нуурай рудоуправлени, «Механлит» завод, зарим МТС-үүд ба тэндэхи профсоюзна организацинууд ажалай аюулгүйе сахиха тушаа коллективнэ договорнууд соо заагдаһан пунктые дүүргэхын түлөө оролдоногүй, ажалай условиие һайжаруулгада зорюулагдаһан мүнгэн зөөриие хүсэд гаргашалнагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Паровозо-вагонно заводой профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Илюхин** завкомой хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд тухай хэлэһэн байна. Хүүгэдэй эмхи зургаануудые үргэдхэхэ, спортын хэрэг эрхилхэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Рационализаторска һанамжанууд тэрэ сагтаа дэмжэгдэнэгүй, ажалда нэбтэрүүлэгдэнэгүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Мяханай комбинадай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Воробьев** үгэ хэлэхэ зуураа, завкомой хүдэлмэридэ байгаа дутуу дундануудые элирүүлбэ. Коллективнэ договорнуудые баталха хэрэгтэ үнгэрэгшэ жэлдэ завком харюусалгагүйгөөр хандаһан байгаа. Тиимэһээ зарим цехүүд договороо гүйсэд бэелүүлжэ шадаагүй.

—Галуута-Нуурай рудоуправлени 1952 оной коллективнэ договор соо хараалагдаһан олон пунктнуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаагүй, — гэжэ тус рудоуправлениин профсоюзна комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Хайдуков** хэлэбэ. —№ 3 ба № 2 шахтануудта мүнөө хүрэтэр ажалай зохистой условинууд байгуулагдаагүй. Тиимэһээ тэндэ ажалай бүтээсэ тон бага. Ажалшадай дунда культурно-ниитын хүдэлмэри, хүүгэдэй элүүрые хамгаалгын хэмжээ-ябуулганууд һулаар табигданхай.

Улан-Удын сэмбын фабрикын директор нүхэр **Паршин** үгэ хэлэжэ, фабрикын профсоюзна комитедэй өөрынгөө харюусалгата хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандадагые шүүмжэлбэ. Фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхын, коллективнэ договор соо абтаһан уялгануудые бэелүүлхын түлөө профсоюзна комитет оролдоногүй. Манай фабрикада завкомой түрүүлэгшэ жэлһээ жэлдэ һэлгэгдэдэг. Энэ ушар профсоюзна организациин хүдэлмэриие һайжаруулха ябадалда ехэ һаад болоно гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Коллективнэ договороо ямар предприятиин хэр зэргээр дүүргэжэ байһые облпрофсовет һайнаар хинан шалгадаггүй байгаа гэжэ пленум дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Мүн тэрэшэлэн ой модоной, нютагай промышленностиин зарим предприятинуудай ба олонхи МТС-үүдэй профсоюзна организацинууд коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые квартал бүхэндэ хинан шалганагүй. Олонхи предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад тус договорнуудай текстые гар дээрээ абадаггүй дээрэһээ тэрэнэй дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгажа байха аргагүй байдаг.

1953 оной коллективнэ договорнууд ВЦСПС-эй Президиумэй шиидхэбэриин ёһоор промышленностиин, транспортын, барилгын, хүдөө ажахын, хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай ба эдеэ хоолой предприятинуудта январь, февраль һаранууд, МТС-үүдтэ — мартын 15 болотор баталагдаха зэргэтэй. Профсоюзна организаци бүхэн коллективнэ договорнуудые баталхадаа табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые ба албахаагшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала услови хангаха ёһотой гэжэ пленум тогтообо.

—КУРУМКАНАЙ— АЙМАГТА

И. В. СТАЛИНАЙ ЗОХЕОЛ ТУХАЙ ЛЕКЦИ

КПСС-эй обкомой лектор нүхэр Полякова аймагай центртэ, МТС болон колхозуудаар ябажа, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай гениальна зохёол тухай лекцинүүдые уншаба.

Курумканайхид тус лекциие ехэ һонирхолтойгоор шагнаһанайнгаа һүүлээр, олон асуудалнуудые лекторһээ асуужа, харюунуудые абаба.

БАГШАНАР-ЛЕКТОРНҮҮД

Галтайн долоон жэлэй һургуулиин дэргэдэхи лекторскэ группын гэшүүд 1952 оной туршада Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэ 50 шахуу лекци уншаһан байна. Партиин XIX съездын түүхэтэ документнүүд, съезд дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ тухай олон лекци уншагдаа.

Багша С. Ц. Гармаев холын гүүртэнүүдтэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудай дунда партиин XIX съездын директивэнүүд ба нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуули тухай 10 лекци уншаһан байна.

ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд Ц. Ц. Цыренов, Б. Б. Будаев, Ц. Л. Баторов гэгшэд колхозойнгоо ниитын малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө жэл бүри эршэмтэйгээр тэмсэдэг юм. Тэдэнэр 1952 ондо уһалагдадаг сабшалангай га бүриһөө 45—50 центнер үбһэ хуряагаа.

Мүнөө тэдэ луговодууд булаг голнуудые хаажа, мульһэн добонуудые хүргэжэ захаланхай. Тэдэнэртэ Кучигерэй долоон жэлэй һургуулиин һурагшад туһалалсана. Һурагшад Сена гол хаажа, тошон халяаба, тэрэнь 200—250 гектар сабшалан уһалха юм.

НЭМЭЛТЭ ТҮЛЭБЭРИ

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Дулгар Бадмаевагай отара мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ. Энэ отарынхид 1952 ондо 100 хонин бүриһөө 110 хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Хонишод Дамбаева 92 хониһоо 122 хурьга абаһанайнгаа түлөө 12 хурьга, Максар Цыренова эжытэйгээ хамта 11 хурьга абаха болобо.

ШЭНЭ ФЕРМЭ

Харамодоной сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз «леггорн» үүлтэрэй 1340 тахяатай племенной шэнэ фермэ эмхидхэбэ. Тус фермэ тахяагайнгаа үндэгэнүүдые инкубаторно станцида дальбараа болгожо, аймагай колхозуудые ашаг ехэтэй племенной тахяануудаар хангаха юм.

С. Тараскин,
Д. Дондоков.

АРАДАЙ ГЕРОЙ

(И. В. Бабушкинай түрэһөөр 80 жэлэй ойдо)

«Хаанта засагһаа дайшалан абтаһан бүхы юумэ өмагтал Бабушкин шэнги хүнүүдээр хүтэлбэрилэгдэһэн арад олониитын тэмсэлээр дайшалан абтаа», — гэжэ ородой түрүүшын хүдэлмэришэн-большевигүүдэй нэгэн И. В. Бабушкин тухай В. И. Ленин бэшэһэн байна. Партийна ехэ хүдэлмэришэ, партиин омогорхол, хүдэлмэришэнэй хэрэгтэ бүхы амиа наһаяа бүрин үгэһэн нүхэр гэжэ И. В. Бабушкиниие В. И. Ленин харуулһан байгаа.

Иван Васильевич Бабушкин (1873—1906) Петербургын Семянниковска заводой хүдэлмэришэн слесарь юм һэн. Тэрэ хадаа В. И. Ленинэй революционно ажал-ябуулгын нүлөөн доро арадай жаргалай түлөө тэмсэлшын хүшэр хүндэ замда үнгэрһэн зуун жэлэй 90-ээд ондо ороһон байна. Бабушкин хадаа 1894 оной намар, Семянниковска заводой хүдэлмэришэдтэ хандуулагдаһан, Россиин хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй түүхэдэхи анха түрүүшын агитационно хуудаһа В. И. Ленинэй бэшэхэдэ хабаадалсажа, өөрөө тараалсаһан байна.

«Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй Союзай» 1895 ондо эмхидхэгдэхэдэ И. В. Бабушкин тэрээнэй эгээл эдэбхитэй гэшүүн болоно, Невскэ заставын саада тээ революционно хүдэлмэри ябуулһан байна.

Тиихэ зуураа И. В. Бабушкин оролдосотойгоор һуралсажа, В. И. Ленинэй кружогто марксизмын теориие шудалдаг һэн. Хожомынь өөрынгөө багша ба тэрэнэй лекцинүүд тухай баясхалантайгаар иигэжэ дурдагша һэн: «Бидэ бултадаа эдэ лекцинүүдтэнь тон ханамжатай байгаа һэмди, лекторэйнгээ сэсэниие ходоодо гайхагша һэмди». Энэ кружогто һураһанай ашаар И. В. Бабушкин хадаа хэлбэришэгүй марксист ба ородой хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша болоһон байна.

1896 ондо хаанта засаг И. В. Бабушкиниие арестовалжа, Екатеринослав сүлэһэн байна. Тэндэшье байхадаа хүдэлмэришэдэй дунда революционно хүдэлмэреэ ябуулжа үргэлжэлһөөр байгаа.

И. В. Бабушкин манай Коммунистическэ партиин түүхэдэ шухала үүргэ дүүргэһэн ниитэ ородой түрүүшын марксистска газетэ — ленинскэ «Искра» байгуулагшадай нэгэн мүн. «Искрын» түрүүшын 20 номернуудые хараад үзэгты, Шуяһаа, Иваново-Вознесенскһээ, Орехово-Зуевһаа болон Россиин бусад центрнүүдһээ ерэһэн эдэ корреспонденцинүүд Иван Васильевичын гараар дамжажа гараһан байна. Тэрэ хадаа «Искра» газетын ба хүдэлмэришэдэй хоорондо тон бүхэ барисаа тогтоохые оролдогшо һэн. Иван Васильевич «Искра» газетын эгээл хэшээлтэй корреспондент ба тэрэнэй талые үнэн сэхээр баригшань байгаа» — гэжэ В. И. Ленин бэшээ һэн.

Хаанай жандармнуудай ямаршье хэһээлтэ мүрдэлгэ Иван Васильевичые сусараадаггүй һэн. 1901 оной декабрьда арестовалагдаад, Екатеринославска губерниин түрмэдэ хаагдаба. Теэд, хахадшье жэл үнгэрөөгүй байхада түрмын сонхын решотко хуурайдажа гараад, нюусаар ленинскэ «Искрын» редакцида Лондон тэрьелэн ошобо. Тэндэ Ленинтэй хөөрэлдэжэ Россидахи саашанхи хүдэлмэри тухайгаа, экономистнуудтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ тухайгаа шэнэ заабаринуудые абаба.

Россида бусажа ерээд И. В. Бабушкин «Искрын» Петербургдахи корреспондентээр хүдэлхэ зуураа, Петербургын хүдэлмэришэн ангиин гээгдэнги зарим хубида нүлөөлдэг байһан экономистнуудтай болон зубатовецуудтай хатуу шанга тэмсэл ябуулһан байна.

1903 оной январьда И. В. Бабушкиниие дахин арестовалжа Верхоянск ябуулһан юм. Байгаалиин хатуу шэрүүн уларил, Россин болон Сибириин хүдэлмэришэдтэй районуудһаа холодоһон ушар, тон хэсүү хүндэ материальна условинууд, тэндэхи арад зоной үсөөн тоотой ба гээгдэнги байһан ушар—эдэ бүгэдэ хамтархадаа сүлэлгэдэ ерэһэн Бабушкинда «решоткогүй түрмэдэл адли» болоһон юм. Гэбэшье, арестнуудшье, сүлэлгэнүүдшье тэрэнэй революционно ажал-ябуулгые бууруулжа шадаагүй.

Сүлэлгэдэ хүшэр хүндэ байдалда байхадаашье, Бабушкин өөрынгөө марксистска эрдэм һуралсалые дээшэлүүлжэ байгаа. Сүлэлгэдэ байһан хүдэлмэришэн-нүхэдөө һуралсалда хабаадуулан, тэдэниие ушар ёһо мэдэхэ большевигүүд болгохо гэжэ оролдодог байгаа.

Мартагдашагүй 1905 он хүрэжэ ерэнэ. Амнистяар сүлөөлэгдэһэн Бабушкин революционно хүдэлмэри ябуулхаар Сибирьтэ үлэбэ. «Энэ үедэ Сибирьтэ шанга тэмсэл боложо байгаа, тиимэһээ Бабушкин шэнги хүнүүд тэндэ хэрэгтэй болоо һэн» — гэжэ В. И. Ленин бэшэһэн юм. И. В. Бабушкин РСДРП-гэй Иркутска комитедтэ ороод хаанта засагта эсэргүү зэбсэгтэ тэмсэл эмхидхэхэ хүдэлмэридэ бүримүһэн бэеэ үгэжэ, буржуазитай меньшевигүүдэй эбсэхэ ябадалтай шанга тэмсэл хэһэн байна.

1905 оной эсэстэ Бабушкин Сибирскэ социал-демократическа комитедэй даалгабаряар, Читинскэ большевигүүдтэй нигта барисаа байгуулхын ба Иркутска хүдэлмэришэдтэ буу зэбсэг оложо абаашахын тула Чита ошоһон юм.

Тиихэ зуураа И. В. Бабушкин РСДРП-гэй Читинскэ комитедэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, олониитые эмхидхэгшэ, дулэтэ агитатор ба пропагандист байһанаа Читын түмэрзамшадай дунда харуулаа. Энэ үе хадаа читинскэ пролетариадай революционно тэмсэлэй эгээн ехэ дэбжэлтын үе байгаа. Ноябрь һарада большевигүүдэй хүтэлбэри доро Чита городто хүдэлмэришэдэй, солдадуудай ба хасагуудай депутадуудай Совет байгуулагдаһан юм. Тус Совет городтохи засагые өөрынгөө гарта абаһан байна. Городой бүхы предприятинууд дээрэ 8 часай хүдэлмэриин үдэр бии болгогдоо, «Забайкальский рабочий» гэжэ газетэ гаргагдажа эхилээ.

РСДРП-гэй Иркутска комитедэй гэшүүд 1906 оной январиин 1-нэй һүни арестовалагдаа гэһэн мэдээсэл абаад, И. В. Бабушкин январиин хоёрдохи хахадта Иркутск ошохоор мордобо. Тиихэдээ тус комитедэй хүдэлмэриие һэргээхын, Иркутска ба Черемховско хүдэлмэришэдые хангахын тула буу зэбсэг ашаһан транспорт абажа ябаһан юм.

Гэбэшье, эройтоһон байгаа. Энэ үедэ Меллер-Закомельскиин хэһээлтын экспедици Забайкальеда ерэжэ, өөрынгөө ябаһан лэ газарта хүдэлмэришэдые ба революционернүүдые шуһата муухайгаар тамалан зобоожо байба. И. В. Бабушкин Слюдянка станци хүрөөд ябахадаа Меллер-Закомельскиин алуурщадта баригдажа, Мысовая станци дээрэ (мүнөө Бабушкин город) 1906 оной январиин 31-дэ буудагдан алагдаһан юм. Арестовалагдаха ба буудагдан алагдаха үедөө И. В. Бабушкин нэрээ хэлээгүй, асуултада харюу үгөөгүй, дайшалхы алба тушаал дээрээ эрэлхэг зоригтойгоор наһа бараа.

Тиигэжэ гайхамшагта революционерэй ами наһан барагдаба. «Тэрэнэй эршэ шадалайнь түлөө, үлүү үгэ дуугүй, эрид хатуу революционно байдагайнь ба ажал хэрэгтээ тон ехээр бэеэ үгэнги байдагайнь түлөө танихa бүхы хүнүүдынь тэрээндэ дуратай ба хүндэлдэг байһан юм» — гэжэ В. И. Ленин хожомоо Бабушкин тухай хэлэдэг байгаа.

Инаг шаби ба соратнигтаа пролетарска революциин вождиин хандуулһан эдэ сэсэн үгэнүүд тэрэнэй тухай шэнжые элирхэйлнэ. Өөрынгөө гайхамшагта ами наһые Бабушкинай үгэһэн хэрэг илаба. Капитализмын дарлалтаһаа сүлөөрһэн советскэ арад мүнөө коммунизм байгуулжа байна.

И. В. Бабушкинай баатарлиг ажабайдал коммунизмын сурталай ба хэрэгэй түлөө бата зоригтойгоор, хэлбэришэгүйгөөр тэмсэхэ жэшээ мүн.

З. Тагаров.

ПРОФЕССОРНҮҮД-ВРАЧУУДАЙ БАГААР ДАЛДАЛАГДАҺАН БУЗАР МУУХАЙ ШПИОНУУД БА АЛУУРШАД

Бүлэг врачууд-хорлогшодой арестовалагдаһан тухай ТАСС-ай хронико мүнөөдэр толилогдобо. Гүрэнэй аюулгүй байдал хамгаалгын органуудаар һаяшаг элишэлэгдэһэн энэ террористическэ бүлэг хадаа хорото эмнэлгэ хэжэ, Советскэ Союзай эдэбхитэй ажал-ябуулагшадай ами наһые богонидхохо гэһэн зорилготой байгаа.

Террористическэ бүлэгтэ хабаадагшад болбол врачууд байһанаа хэрэглэн, үбшэнтэнэй этигэлые хорото һаналаар ашаглан, тэдэнэй бэеые жэгшүүритэ муухайгаар муудхаадаг, тэдээнэй үбшэниие буруугаар тайлбарилдаг, тиигээд һүүлээрнь буруугаар эмшэлжэ, тэдээниие хосоргодог байгаа гэжэ мүрдэлгөөр тодорхойлогдоо. Врачын—наукын хүнэй үндэр ба арюун нэрэзэргээр бэсэ далдалан, эдэ шолмосууд ба алууршад наукын нангин тугые гэшхэжэ хаяһан байна. Жэгшүүритэ муухай гэмтэ хэрэг хэжэ ороһон эдэнэр эрдэмтэдэй нэрэ хүндые бузараагаа.

Хүн дүрсэтэ эдэ арьяатадай банда нүхэд А. А. Жданов, А. С. Щербаков гэгшэдые алаһан байна. Нүхэр Ждановай үбшэниие ашаглан, инфаркт миокарда гэжэ үбшэниинь зорюута һаналаар нюужа, энэ хүндэ үбшэндэ тон харша гурим тогтоогоод, тэрээгээрээ нүхэр Ждановые үхүүлһэнээ гэмтэд мэдэрээ. Врачууд-алууршад эмнэлгын хүсэ ехэтэй зүйлнүүдые буруугаар хэрэглэн, хорото гурим байгуулан нүхэр Щербаковой ами наһые богонидхожо, тэрээниие алаһан байна.

Гэмтэд болбол түрүүшын ээлжээндэ советскэ сэрэгэй хүтэлбэрилхы кадрнуудай бэеые муудхаажа, тэдээниие жагсаалһаа гаргаха ба тиин ороной оборониые һуладхаха гэжэ оролдодог байгаа. Гэмтэдые арестовалһан ябадал хадаа тэдээнэй хорото муухай түсэбүүдые абдаэ, өөһэдынгөө жэгшүүритэ зорилго бэелүүлхэ ябадалдань тэдээндэ һаад хээ.

Эдэ шолмосууд сохом хэндэ алба хэжэ байгааб? Эхэ орондоо урбаһан эдэ бузар муухай этэгээдүүдэй террористическэ ба хоролон һүйдхэхэ гэмтэ ажал-ябуулгыень хэн ударидадаг байгааб? Советскэ гүрэнэй эдэбхитэй ажал-ябуулагшадые алаһанай эсэстэ тэдэнэр ямар зорилгогүйсэдхэхэ хүсэлтэй байгааб?

Врачуудай террористическэ бүлэгэй бүхы хабаадагшад гадаадын тагнуулнуудта алба хэдэг, ами бэеэ тэдээндэ худалдаһан, тэдээнэй хүлһэншэд, хүлһэнэй агентнүүд байгаа гэжэ тодорхойлогдоо.

Террористическэ бүлэгэй олонхи хабаадагшад—Вовси, Б. Коган, Фельдман, Гринштейн, Этингер ба бусад—американска тагнуулда бэеэ худалдаһан байгаа. Тэдэнэрые американска тагнуулай һалбари—«Джойнт» гэжэ еврейскэ буржуазно-националистическэ уласхоорондын организаци элсүүлэн абаһан байна.

Өөрынгөө бузар муухай ажал-ябуулгые арюун хэрэгэй багаар далдалһан энэ шпионско сионистска организациин жэрхэштэй муухай нюурынь бүрин дүүрэнээр элишэлэгдэбэ.

«Джойнтдо» хабаатай профессиональна шпионууд ба террористнууд еврейскэ буржуазна үжэнги националистнуудта түшэглэн, американска тагнуулай даалгабаряар ба хүтэлбэреэр өөһэдынгөө һүйдхэлтэ ажал-ябуулгые Советскэ Союзайшье территори дээрэ эрхилжэ байһан байна. Арестовалагдаһан Вовси гэгшын мүрдэлгэдэ мэдүүлһэнэй ёһоор, тэрэ хадаа «СССР-эй хүтэлбэрилхы кадрнуудые хюдаха тухай» директивые США-һаа абаһан байна. Тэрээндэ энэ директивые «Джойнт» гэжэ шпионско-террористическэ организациин үмэнэһөө врач Шимелиович, еврейскэ буржуазна нэдээжэ националист Михоэлс гэгшэд дамжуулан үгэһэн байха юм.

Врачууд-хоролон алагшадай бүлэгэй элишэлэгдэһэн ябадал хадаа еврейскэ сионистска уласхоорондын организацида сохилто болоо. «Арюун хэрэг эрхилдэг» сохом ямар этэгээдүүдэй, «эб найрамдалай ханинарай» тус «Джойнт» гээшээр далдалагдажа байһыень мүнөө бүхы хүнүүд хараха байна.

Террористическэ бүлэгэй бусад хабаадагшад (Виноградов, М. Коган, Егоров) мүнөө тодорхойлогдоһоной ёһоор, англиийска тагнуулай үнинэй агентнүүд байжа, тэрээнэй зүгһөө үгтэһэн тон гэмтэ ба жэгшүүритэ муухай даалгабаринуудые бэелүүлэн, үнинһөө хойшо тэрээндэ алба хэжэ байһан байба.

США-гай зонхилогшод ба тэдээнэй англиийска «дахуул нүхэсэгшэд» бусад нацануудые эзэмдэхэ ябадал амгалан ёһоор түйлагдажа болохогүй гэжэ мэдэнэ. Дэлхэйн шэнэ дайнда түйлай яаралтайгаар бэлэдхэхэ зуураа, тэдэнэр болбол өөһэдынгөө хүлһэншэдые СССР-эй болон арадай демократиин оронуудай тыл худар улам олоорнь эльгээнэ, гитлеровецүүдэй хэжэ шадаагүй юумые—СССР дотор өөһэдынгөө һүйдхэгшэ «табадахи колонные» байгуулха гэжэ һэдэнэ. Социалистическэ лагериин оронууд дотор хэгдэхэ һүйдхэлгын террористическэ шпионско ажал-ябуулгада зорюулан американска правительствын зуун миллион доллар элитээр ба эшүүригүйгөөр һомолһониие һанаад үзэе, мүн энэ зорилгоор американска ба англиийска олон зуугаад миллион долларнуудай нюусаар гаргашалагдажа байдаг тухай хэлэлтэгүй эли.

Өөһэдынгөө һэрэмжые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлжэ, дай үүдхэгшэдэй ба тэдээнэй агентнүүдэй бүхы аашануудай хойноһоо хёрхоор хаража, манай гүрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые, тагнуулай органуудые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлжэ байха ябадалай шухала байһан тухай советскэ хүнүүд нэгэшье минута мартаха ёһогүй.

Манай амжалтанууд өөһэдын һүүдэрлиг талатай юм, тэдэнэр хадаа манай олон хүдэлмэрилэгшэдтэ тэнигээн ба һанаа амар байдал түрүүлнэ гэжэ нүхэр Сталин нэгэнтэбшэ урьдшалан һануулдаг байгаа. Иимэрхүү байдал хүсэд дүүрэнээр дабагдан усадхажа үшөөл шадагдаадүй. Манайда алмай һүлэр хүнүүд үшөөл үсөөн бэшэ. Манай хүнүүдэй эгээ энэ алмай һүлэр байдал хадаа жэгшүүритэ хоролол һүйдхэл хэлгэдэ зэхистэй эрхэ байдал олгоно.

СССР дотор социалистическэ харилсаанууд бүрин дүүрэнээр иланхай. Советскэ арад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда түүхэдэ үзэгдөөгүй илалта түйлаа.

Дайнай хүшэр хүндэ хойшолонгууд үзэгдөөгүй богони болзор соо усадхагдаа. Ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы участогуудта бидэнэр амжалтануудые түйлаабди. Эдэ баримтанууд дээрэһээ зарим хүнүүд мүнөө хоролон һүйдхэлгэ, диверси, шпионаж хэлгын аюул байхаяа болёо, капиталистическэ дэлхэйн зонхилогшод хадаа СССР-тэ эсэргүү һүйдхэлэй ажал-ябуулга хэхэ һэдэлгэнүүдһээ арсажа болохо байна гэһэн тобшолол хэдэг байна.

Гэбэшье, иимэгтэ баруунай оппортунистнууд, ангиин тэмсэлэй «залипралгын» антимарксистска үзэл баримталһан хүнүүд тиигэжэ һанажа, бодомжолжо болохо байна. Тэдэнэр хадаа манай амжалтанууд тэмсэлые залируулна бэшэ, харин хурсадхана, бидэнэрэй урагшаа дабшалтын амжалтатай байха бүринь хосоролдоо хүргэгдэһэн, эсэсэйнгээ галзууралгада хүргэгдэһэн, арадай дайсадай эрхилдэг тэмсэл улам хурсадаха гэжэ ойлгоногүй гү, али ойлгожо шадахагүй байна.

Нигэжэ мүнхэ Ленин һургана, нигэжэ нүхэр Сталин һургана.

«Революциин хүсэн, түрилтын хүсэн, эршэ шадал, эрид зориг ба тэрээнэй түгэс илалта хадаа,—гэжэ Ленин заана,—буржуазиин эсэргүүсэлэй хүсые мүн лэ шангадхадаг гэһэн хуули ёһые манай революци ондоо ямаршье революциһаа үлүү тодоор баталан харуулаа». Манай амжалтануудай арьбадаха бүри ангиин тэмсэлэй «залиралга» тухай оппортунистическэ теориие элишэлэн, нүхэр Сталин нигэжэ урьдшалан һануулдаг байгаа:

«Энэ хадаа үжэнги теори байхаһаа гадна, мүн аюултай теори гээшэ, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа манай хүнүүдые нойрмогтуулжа, капканда оруулна, тиихэдэ советскэ засагтай тэмсэхынь тула хүсэ абаха арга боломжо ангиин дайсадта олгоно».

СССР дотор мүлжэгшэ ангинууд үни хада бута сохигдон усадхагданхай, гэбэшье, буржуазна идеологиин үлэгдэлнүүд, үмсые баримталһан психологиин ба моралиин үлэгдэлнүүд үшөөл бии байһаар,—буржуазна үзэл бодол ба буржуазна мораль баримталагшад—**амиды хүнүүд,** манай арадай далда дайсад бии байһаар. Империалистическэ дэлхэйдэ дэмжэгдэжэ байдаг эгээ эдэ далда дайсад саашадааашье хоролол һүйдхэл хэхэ байна.

Эдэ бүгэдэ хадаа революционно һэрэмжэеэ бүхы хэмжээгээр шангадхахыень, дайсадай аашанудай хойноһоо хёрхоор хаража байхыень советскэ хүнүүдые уялгална. «Наукын хүнүүд» сооһоо энэ жэгшүүритэ муухай бүлэгэй зарим сагай турша дотор хэһээлтэгүйгөөр аашалжа байһан баримта хадаа манай зарим советскэ органууд ба тэдээнэй хүтэлбэрилэгшэд һэрэмжэеэ алдаһан, алмай һүлэр байдалда ороһон байна гэжэ харуулна.

Гүрэнэй аюулгүй байдал хамгаалха органууд врачуудай дунда байһан хоролон һүйдхэлгын, террористическэ организацые саг соонь элирүүлээгүй. Гэхэ зуура, эдэ органууд илангаяа һэрэмжэтэй байха ёһотой байгаа, юуб гэхэдэ, «врачууд» Левин, Плетнев мэтын Эхэ орондоо урбаһан жэрхэштэй муухай алууршад врачуудай багаар бэеэ далдалан, Советскэ Союзай дайсадай даалгабаряар зорюута буруу эмнэлгэ хэжэ, ородой агуухэ уранзохёолшо А. М. Горькиие, Советскэ гүрэнэй алитэ ехэ ажал-ябуулагшад В. В. Куйбышев ба В. Р. Менжинскиие үхүүлһэн баримтанууд түүхэдэ бии байгаа.

СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын хүтэлбэрилэгшэд хүсэд һэрэмжэгүй байшоо. Тэдэнэр хадаа Советскэ Союзай дайсадта бэеэ худалдаһан жэрхэштэй муухай этэгээдүүдэй хоролон һүйдхэлгын террористическэ ажал-ябуулгые харангүй үнгэрөө.

Врачууд-хоролон алагшадай бүлэгэй элирүүлэгдэһэн ябадал хадаа американо-англиийска дай үүдхэгшэдтэ эрид шанга сохилто мүн болоно. Тэдээнэй агентура баригдажа, хоро шараяа дарагдаба. США-гай ба Англиин богоолшологшод-алууршадай бодото нюурынь бүхы дэлхэйдэ харагдаба. Советскэ арад уур сухалаа хүрэн жэрхэжэ, алууршадай гэмтэ бандада ба тэрээнэй хилын саадахи эзэдтэ хараал шэрээл шэнгээнэ. Долларнуудаар ба стерлингнүүдээр бэеэ худалдаһан хараалта муухай хүлһэншэдые тус арад бузагай муухай могой шэнгеэр ниса дарахал. Эдэ хүлһэншэд-алууршадые тухирагшад тухай хэлэхэ болоо һаа, үһөөн хадаа бидэнэр тухай мартахагүй, шэрүүн шанга үгээ хэлэхын тула бидэнэртэ хүрэхэ зам олохо гэжэ тэдэнэр этигэг лэ.

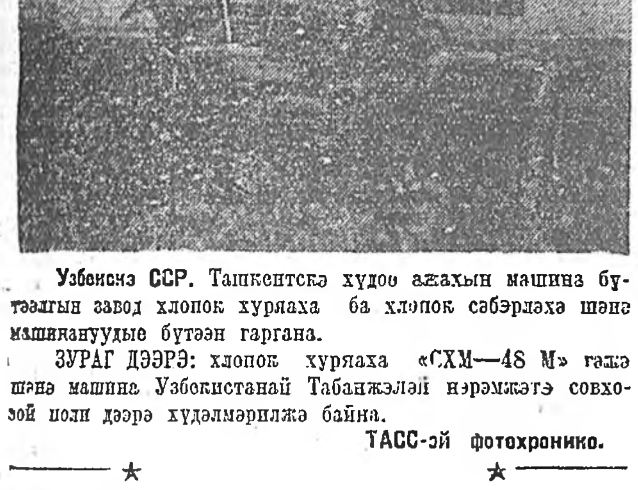
Эдэ бүгэдын зүбыншье зүб. Гэбэшье, манайда эдэ дайсадһаа ондоо үшөө нэгэ дайсан—манай хүнүүдэй алмай һүлэр байдал бии байһаниинь үнэнтэ. Алмай һүлэр байдалай манайда бии байһан сагта хоролон һүйдхэлгын хэгдэхэ байһанда ажаг һэжэг байхагүй. Иимэһээ: хоролон һүйдхэлгые усадхахын тула манай зэргэнүүдтэхи алмай һүлэр байдалые үгы хэхэ хэрэгтэй.

(Январиин 13-най «Правда»).

Хүдөө ажахыгаа саашадань механизацилая

„Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха, колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудтахи хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар тэдэнэй ажал-ябуулгые үргэдхэхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасын ба малажалай ашаг шэмын талаар түсэбүүдые дүүргэхын түлөө МТС-үүдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала".

(1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд тухай нүхэр Сабуровай элидхэлһээ).

Узбекскэ ССР. Ташкентскэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын завод хлопок хуряаха ба хлопок сабэрлэхэ шэнэ машинануудые бүтээн гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хлопок хуряаха «СХМ—48 М» гэжэ шэнэ машине Узбекистанай Табанжэлэй нэрэмжэтэ совхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Электрын хүсөөр...

Табадахи табанжэлэй түсэб тухай партиин XIX съездын директивэнүүд дотор колхозуудай үйлэдбэридэ электроэнерги бүхы хэмжээгээр нэбтэрүүлхэ гэжэ хэлэгдэнэ. Энэ зорилгые колхоз бүхэн бэелүүлхэ ёһотой.

Манай колхознигууд өөһэдын электростанци бариха гэжэ үнинэй хөөрэлдэдэг һэн. Харин үнгэрһэн жэл тэрэ хүсэлнай бэелүүлэгдэбэ. 25 мориной хүсэтэй тепло-электростанци колхозойнго центртэ бодхоогообди.

—Энэ электростанцинңгаа ашаар ажахынгаа бүхы һалбаринуудай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилжа байнабди. Мүнөө электричествын хүсөөр тээрмэ хүдэлэгдэжэ, сүүдхэ соо 50—60 центнер талхан татагдана, электрохөрөө тодхогдоод, үдэр соо 1000 гаран погонно метр тэс хюрөөдэгдэнэ. Гадна, электростанциин хүсөөр ток дээрэмнай тарея сэбэрлэдэг хэдэн машинанууд, фермэ дээрэмнай һаадаг аппарадууд хүдэлгэгдэнэ. Үнеэдээ электрын хүсөөр һаадаг болоһонойнгоо ашаар жэл соо үнеэн бүриһөө 1200—1300 литр һү һаадаг болообди.

Мүн үнгэрһэн зун хонинной нооһо хайшалдаг агрегат тодхоод, 6000 гаран хониной нооһо хайшалаабди. Энэ аргаар хонидые хайшалхада гараар хайшалһанда орходоо холо үлүү ехэ нооһон хайшалагдана. 6000 гаран хонидые хайшалхадамнай хонин бүриһөө дунда зэргээр 2,600 килограмм, зарим хонидһоо 3,200 килограмм хүрэтэр нооһон абтаа.

Мүнөө колхознигуудаймнай материальна болон культурна хэмжээн үдэр бүри ургажа байна. Айл бүхэндэ Ильичын лампочканууд яларна, радио дуугарна.

Партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр, съезд дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн сэсэн мэргэн үгөөр зоригжоһон манай колхознигууд шэнэ табанжэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ гэжэ баатаар шиидэнхэй.

Б. Гомбоев, Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Машинын бүтээсые дээшэлүүлэе

Шэнэ табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд соо механизаторнуудай урда харюусалгатай зорилго табигданхай. Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудай ехэнхи хүдэлмэри механизмын хүсөөр бүтээгдэнэ. Тиимэһээ гүрэнэй даалгаһан техникые гүйсэд ашаглаха зорилго бидэнэр механизаторнуудай урда табигдана. Колхозно үйлэдбэриие улам дэбжүүлхын түлөө бидэнэр бүхы хүсэ шадабаряа зорюулхабди.

Комбайнер гээшэ угаа ехэ харюусалгатай хүдэлмэритэй. Юуб гэхэдэ, колхознигууд болон механизаторнуудай ехэ оролдолго гаргажа ургуулһан тарияань хуряана. Гүрэнэй баялиг болохо тариае монсогоршье ороoһо гээнгүй хуряаха ёһотойбди. Би үнгэрэгшэ жэлдэ шэнэ «Сталинец—6» комбайнаар Андреевэй, Свердловэй нэрэмжэтэ, «Путь Ленина» колхозуудай тариянай полинууд дээрэ ажаллаһан байгааб. Сезон соогоо 280 гектар хуряаха түсэбтэй аад, 494 гектар тария хуряаһан, ехэ хэмжээнэй горючи ба түрхихэ материал алмаһан байнаб. Хуряалгын һүүлээр комбайнаа техническэ һайн занһаарнь мастерскойдоо тушаагааб. Энэ хүдэлмэри хэһэнэйнтээ түлөө 2000 түхэриг мүнгэ, 60 гаран пүүд тария абааб.

Байкало-Кударын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй уряае хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаад, 1953 оной тария хуряалгын сезон соо «Сталинец—6» комбайнаар 600 гектарһаа бага бэшэ тария хуряаха, 100 килограмм горючи ба түрхихэ материал алмаха, тария хуряалгын һүүлээр комбайнаа техническэ һайн зандань МТС-тээ тушааха гэһэн социалистическэ уялга абанаб.

Иннокентий Грыдин, Торинн МТС-эй комбайнер.

Бурят-Монголой механизаторнуудай зорилго

Парти, правительствын хараалһан хэдэн хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ богонихон болзор соо дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүрөөд, тэрэниие үлүүлээ гэжэ партиин XIX съезд дээрэ нүхэр Маленков хэлэһэн байна.

Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ парти, правительство хүдөө ажахые шэнэ техникээр зэбсэглэхын тула ехэ анхарал оролдолго гаргадаг байгаа. Һүүлэй үедэ машинно-тракторна парк дизельнэ двигательнүүдтэй хүсэ ехэтэй олон тоото гусенична тракторнуудые, самоходно комбайнуудые ба бүтээсэ ехэтэй бусад олон машинануудые абажа, 1952 ондо машинно-тракторна станцинууд гол шухала полевой хүдэлмэринүүдэй дүрбэнэй гурбан хубиие дүүргэһэн байна.

Бурят-Монголой колхозуудта манай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын, нүхэр Сталинай саг үргэлжын туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар манай республикын хүдөө ажахы үзэгдөөгүй богонихон болзор соо түргэнөөр хүгжэжэ, гээгдэнги байһанаа түрүү механизированнэ болоо. 1952 ондо манай республикын колхозуудай полинууд ба сабшалан дээрэ 3780 тракторнууд (15 хүсэтэй), 1000 шахуу комбайнууд, элдэб янзын шэнэ конструкциин 10 мянга шахуу хүдөө ажахын машинанууд хүдэлмэрилөө. МТС-үүдэй тракторнуудай хүсөөр полевой гол гол хүдэлмэринүүдэй 80 процент хэгдэһэн, тиихэдэ газар хахалалга ба элдүүрилгээр, ороoһото культурануудые тарилга, комбайнаар тария хуряалгаар ажалай механизаци үшөө ехэ болоһон байха юм.

Механизмуудые үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар республикын колхозуудта полевой хүдэлмэринүүдэй шанар нилээд һайжараа, тэдэниие богонихон болзор соо дүүргэдэг болоо, ургаса дээшэлээ. Республикын колхозууд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ үрһэ гүйсэд хааһан, страховой, фуражна болон бусад фонднуудые бүрин байгуулһан, тарианажалай ба малажалай бүхы продуктнуудаар гүрэнтээ хүсэд тоосоод, колхознигуудай ажалта үдэртэ нилээд ехэ тария ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые хубааха юм.

«Хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлгэ, ниитын малай ашаг шэмэ үгэлгые нилээд дээшэлүүлхэтэйгээ хамта тэрэнэй тоо толгойе саашадань олошоруулга, колхозуудай ниитын ажахые улам бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ зэргээр, хүдөө ажахыда түрүү техникэ ба агрокультура нэбтэрүүлжэ, совхозуудай болон МТС-үүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха зэргээр газартариаланга ба малажалай валовой болон товарна продукциие дээшэлүүлгэ хадаа саашадаашье хүдөө ажахын гол шухала зорилго зангаараа үлэнэ» гэжэ партиин XIX съездын директивэнүүд соо хэлэгдэнэ. Хүдөө ажахыдахи энэ зорилгые бэелүүлхын тулада энэ табанжэлдэ тарианажалай гол хүдэлмэринүүдые механизацилга түгэсхэхэ, малажалай, овощь, сад тарилгын ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизацилха, хүдөө ажахын продуктнуудые зөөхэ, ашаха, буулгаха, уһалууриин хүдэлмэри хэхэ, мүн намагжаһан газарые хатааха ба шэнэ газарые ашаглаха хүдэлмэри механизацилха, энээнтэй хамта табанжэлэй эсэстэ МТС-үүдэй тракторна паркын хүсые, тухайлхада, 1,5 дахин ехэ болгохоор хараалагдана.

Партиин XIX съездын тодорхойлһон энэ зорилгын ёһоор, манай республикын хүдөө ажахы шэнэ

В. ДУБРОВСКИЙ,
республикын Хүдөө ажахын министр

табанжэл соо улам хүгжэхэ байна. Табанжэлэй турша соо колхозуудай малай тоо нилээд олошорхо, тэрэ тоодо хонидой тоо хоёр дахин, үнеэдэй тоо 83 процентээр, шубуунай тоо 2,5 дахин олошорхо юм. Малай ашаг шэмэ үгэлгэ эрид дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой. Жэшээнь, хонин бүриһөө нооһо хайшалалга 2,5 дахин шахуу, тиихэдэ ноoһо хайшалалга хамта дээрээ 4 дахин, һаамхай үнеэн бүриһөө һү һаалга 2 дахин, үбһэ ба силосэй валовой суглуулга 1,5—2 дахин ехэдхэгдэхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасые хоёр дахин дээшэлүүлхэтэй хамта тарилгын талмай ба элдүүрилэгдэдэг газар 60 мянган гектараар үргэдхэгдэхэ байна.

Республикын хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар иимэ ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэ хадаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизацилһанай үндэһэ һуури дээрэ туйлагдаха болоно. МТС-үүдэй ажал-ябуулга үргэдхэгдэжэ, колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэринүүд тэдэнэй хүсөөр бүтээгдэхэ юм. Табанжэлэй эсэстэ Ахын ба хойто бусад аймагуудһаа бэшээрээ, республика дотор тарианажалай гол шухала хүдэлмэринүүдые механизацилга бүримүһэн дүүргэгдэхэ, тарилгын бүхы талмайн 90 процентнь комбайнаар хуряагдаха, сабшалангай 60 процентнь тракторна механизмуудаар хуряагдаха байна. Силос даралгаар, сабшалангай газар сэбэрлэхэ, һөөг бургааһыень, модыень отолжо хаяха хүдэлмэри, уһалууриин ба хатаалгын системэнүүдые бариха ба хуушануудые һэргээн бэдхоохо хүдэлмэри хүсэд механизацилагдаха юм.

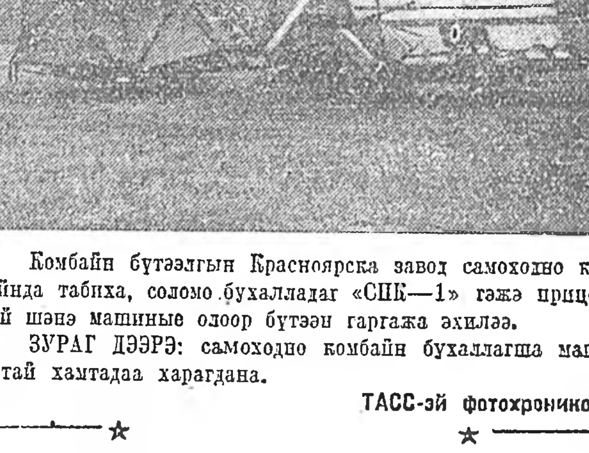
Партиин XIX съездын директивэнүүдэй ёһоор, шэнэ табанжэл соо малажалай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд ба тарианай ток дээрэхи хүдэлмэринүүд үргэнөөр механизацилагдаха байна. Малажалай фермэ бүхэндэ бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл ууралтуулха ба отолхо, концентрированнэ тэжээл буталха ба үйрүүлхэ түхеэрэлгэ бии болгоходо, һүнэй-товарна, ехэнхидээ племенной фермэнүүд дотор юумэ зөөлгэ механизацилагдаха, электрын хүсөөр үнеэ һаадаг агрегадууд тодхогдохо, колхозуудай бүхы хонин һүрэг МТС-үүдэй электроагрегадуудаар хайшалагдаха юм.

Республикын олон колхозуудта тарианай тогые ба малажалай фермэнүүдтэхи хүдэлмэринүүдые механизацилхын тула электрическэ энерги хэрэгтэй болохо гээшэ. Тиимэһээ энэ зорилгоор ехэнүүд гидроэлектростанцинуудые, тепловой станцинуудые барихаар хараалагдана. Табанжэлэй турша соо 4 мянга шахуу киловатт-час хүсэтэй колхозно ба колхоз хоорондын электростанцинууд ашаглалгада оруулагдаха байна. Гадна, гүрэнэй ехэнүүд гидроэлектростанцинууд баригдажа, энээнэй ашаар табанжэлэй эсэстэ республикын колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай 70 процентнь электрифицировалэгдэхэ болоно. 1953 ондо Баргажанай аймагта гүрэнэй Уринска ГЭС-эй барилга дүүрэжэ, ашаглалгада оруулагдаха, мүн Торинн аймагай колхоз хоорондын Тохойн ГЭС-эй барилга дүүрэхэ юм. Сэлэнгын аймагта Химнын, Баргажанай аймагта Уланай, Байкало-Кударын аймагта Сухинска, Курумканай аймагта Курумканска, Бичурын аймагта Арахиредэй, Түнхэнэй аймагта Зун-Муринска гидроэлектростанцинууд энэ жэлдэ баригдажа эхилээд, табанжэл соо дүүргэгдэхэ юм.

Машинно-тракторна паркые ашаглалга улам һайжаруулха, тракторай үдэрэй бүтээсые 50 тухай процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ табанжэлэй түсэб соо хараалагданхай. Хүдөө ажахын баян техникые гүйсэдөөр ашаглаха шухала условиин хадаа механизаторска кадрнуудые бэлэдхэлгэ болоно. Машинын хүсые гүйсэд хэрэглэжэ шадаха мэргэжэл һайнтай кадрнууд хэрэгтэй. Мүнөө үеын улам һайжаруулагдаһан конструкциин тракторнуудай, комбайнуудай, хүдөө ажахын машинануудай олошорхотой хамта механизаторска кадрнуудые олоор бэлэдхэхэ, тэдэнэй техническэ эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ шухала болоно. Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэлгэ, тэдэнэй юрэнхы ба техническэ эрдэмые дээшэлүүлгэ партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго мүн. Манай республика дотор хүдөө ажахын онцһон машинные бүтээсэ ехэтэйгээр ашагладаг мастернууд, 1,5—2 сезонно даалгабари дүүргэдэг, газартариалангай культурые дээшэлүүлдэг механизаторнууд олон. Жэшээнь, Хонхолойн МТС-тэ нүхэд Ивановой ба Поповой хүтэлбэрилдэг бригада тракторна хүдэлмэриин жэлэй түсэбые 1952 ондо 150—160 процент дүүргээ, элдүүрилһэн газарайнгаа гектар бүриһөө 15—16 центнер тария хуряагаа. Нүхэр Поповой бригада 5,1 тонно, нүхэр Ивановой бригада 2 тонно горючи алмаа. Гашейн МТС-эй комбайнер Михаил Иванов үнгэрэгшэ жэлдэ 707 гектар, Григорий Леонов — 717 гектар хуряажа, сезонойнгоо даалгабариие 235—240 процент дүүргэһэн байна. Мүн Хэжэнгын МТС-эй комбайнернууд Арефьев ба Цыбденов, Сухын МТС-тэ — Ганжуров ба Цыдыпов, Бага-Куналейн МТС-тэ —Малых ба Давыдов болон бусад 1,5—2 сезоной нормо дүүргээ. Манай республикын хэдэн зуун трактористнууд техникые һайнаар шудалһанай ашаар сезоной даалгабариие хэло үлүүлэн дүүргэһэн, полевой хүдэлмэринүүдые һайн шанартайгаар хэһэн байна. Тиигэжэ тарианай ургаса дээшэлүүлэгдээ. Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, машинно-тракторна паркын бүтээсые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд ехэ гээшэ.

Хүдөө ажахыгаа улам хүгжөөхын, колхознигуудай ажабайдалые бүри һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй программа болохо табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүдые манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ баяртайгаар уттаа. Энэ түсэб соо табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхээр бэлэн байһанаа колхозно тариашад мэдүүлнэ. 1953 оной хүдөө ажахын жэлые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай Байкало-Кударын аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хандалга колхозно тариашадай һайн һайхан эрмэлзэлгые харуулна. Манай республикын аймагуудай колхознигууд энэ үүсхэлые халуунаар дэмжээ.

«Баян техникээр зэбсэглэгдэһэн манай колхозуудай, машинно-тракторна станцинуудай, совхозуудай ойрын жэлнүүдтэ хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ улам бүри ехэ амжалтануудые туйлаха байһандань, ямаршье ажаг һэжэг байхагүй, — гэжэ партиин XIX съезд дээрэ нүхэр Маленков хэлээ һэн, — тиин элбэг дэлбэг эдеэ хоолтой ба түргэнөөр ургажа байгаа хүнгэн промышленностьда хүсэд хүрэхэ түүхэй эдүүдтэй болохо байнабди».

Комбайн бүтээлгын Красноярска завод самоходно комбайнда табиха, соломо бухаллагдаг «СПК—1» гэжэ прицепной шэнэ машиные олоор бүтээн гаргажа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: самоходно комбайн бухаллагша машинатай хамтадаа харагдана.

ТАСС-эй фотохроника.

Баян ургаса абахын түлөө

1951—1955 онуудта СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивэнүүд хадаа социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжүүлхэ туйлай ехэ программа хараалһан байна.

Табанжэл соо тарианай валовой ургаса 40—50 процент ехэ болгогдохо юм. Манай республика соо тарианажал ехээр эрхилдэг Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд ба совхоз тарианай ургаса дээшэлүүлхэ тушаа табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан зорилгые бэелүүлхын түлөө хамаг бүхы арга боломжонуудаа элсүүлжэ байна.

Трактор, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха зорилго бидэнэрэй урда табигдана. Табанжэлэй турша соо полевой хүдэлмэри бултадаа механизмын хүсөөр хэгдэхэ болоно. Мүнөөшье бидэнэр тарианажалай бүхы шахуу хүдэлмэриие механизмын хүсөөр хэнэбди.

13 жэл соо тракторна бригадын бригадираар хүдэлмэрилжэ байнаб. Эртын тарилга тарианай ургаса дээшэлүүлдэг гэжэ олон жэлэй дүй дуршэл харуулаа. Нёдондо жэлдэ газарай 10—12 сантиметр гэдэмсээр тарилга хэжэ эхилһэн байгаабди. Нёдондо манай бригадын тариһан бүхы талмай дээрэһээ дунда зэргээр 15,7 центнер тариан хуряагдаа. Тиихэдэ эртын тарилга хэһэн газар дээрэһээ 19 центнер үлүүтэй тариан абтаһан байха юм.

Манай бригада уһа багатай Түгнын талада тарилга хэдэг юм. Тиимэһээ тэрэ газар дээрэ саһа тогтоохо, эртын һайрамай уһа хаажа, тарианай газар дээгүүр халяаха тон шухала байдаг. Энэ хүдэлмэриие манай бригадын хүдэлмэрилхэ Ново-Заганай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой № 5 тарианажалай бригадынхид дүүргэхэ юм. Уһалагдадаг газарай ургаса һураггүй ехэ болгогдохоор табанжэлэй түсэбөөр хараалагданхай. Тиимэ тула тарианай газар уһалалга зайлашагүй шухала байна.

Тэрэшэлэн агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд тарианай ургаса эрид дээшэлүүлдэг гэжэ мэдээжэ. Түгнэ хадаа малай байраһаа зайдуу холо газар юм. Тиимэһээ тэндэ шэбхэ зөөжэ, үтэгжүүлгэ хэхэ гээшэ бэрхэтэй байһан тула, элдэб минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглээ хада зохистой.

Гадна, ургасые харууһалга, тэрэнэй буртаг үбһэ түүлгэ ехэ удхашанартай. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхозой тарианажалай бригадын гэшүүдэй энэ хүдэлмэри эмхидхэһэнэй ашаар ургаса дээшэлһэн байна. Эртэ таригдаһан тариан түрүүн эдеэшэжэ, эртээр хуряагдаһан байгаа. Бригадымнай тариһан тариан саг болзор соогоо гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряагдаа һэн.

Томодхогдохынгоо урда тээ тус колхозой тариалан дээрэ севооборот эрхилэгдэдэг байһан аад, мүнөө тарианайнь газар үргэлжэ нэлэнхы ехэ болгогдоһон дээрэһээ эрхилэгдэжэ байһан севооборот эбдэгдэһэн байна. Мүнөө жэлдэ севооборот дахин шэнээр бии болгогдохо юм.

Тракторна хүдэлмэриин сезонно түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын тула мүнөө тракторнуудай заһабариие шанар һайнтайгаар хэхые оролдодогбди. Мүнөө бригадымнай 3-дахи трактор заһабарилагдажа байна. Ерэхэ хабар газарай 8—10 сантиметр гэдэмсээр поли дээрэ гаража, газарта шииг нойто барихын тула эртын борнойлго хэхээр хараалханхайбди.

Манай хүдэлмэридэ колхозой зүгһөө ехэ туһаламжа эригдэнэ. Колхоз хадаа бригададамнай прицепщик болон хамһабариин бусад хүдэлмэришэдые саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр үгэхэ зэргэтэй.

1952 ондо тракторна хүдэлмэриингөө түсэб бригадамнай 107 процент дүүргээ. Условно трактор бүхэнөөр 511 гектар талмай элдүүрилэгдэһэн, 6 центнер горючи арбилагдаһан байна.

Ерэхэ сезон соо бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, гектар бүриһөө 16 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряаха зорилготойбди.

К. Иванов, Гашейн МТС-эй № 21 тракторна бригадын бригадир.

ТОО БАРИМТАНУУД

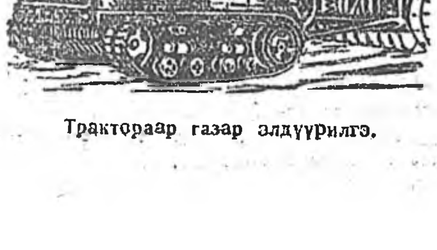
♦ Манай орон дотор мүнөө 8939 машинно-тракторна, модо хамгаалха, лугомелиоративна, машинно-малажалай станцинууд хүдэлмэрилнэ.

♦ Мүнөө колхозуудта 170 янзын хүдэлмэриие МТС-үүд хэнэ. Дайнай хойто тээ социалистическэ хүдөө ажахы 160 янзын шэнэ машинануудые абаа.

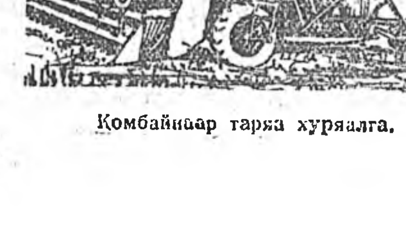
♦ Мүнөө манай орон дотор элдэб янзын, 12-һоо 80 хүрэтэр мориной хүсэтэй тракторнууд бүтээн гаргагдана.

★ Табанжэл соо ажалай механизациин ургалта ★

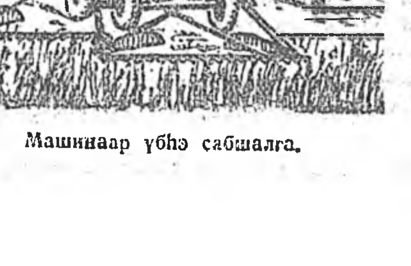
90-95% 80-90% 70-80% 55-60%

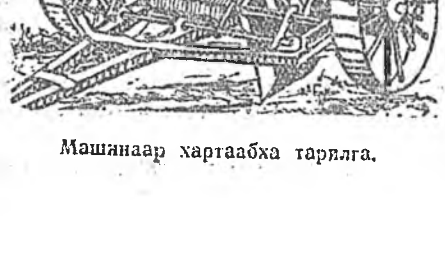
Трактораар газар элдүүрилгэ.

Комбайнаар тария хуряалга.

Машинаар үбһэ сабшалга.

Машинаар хартаабха тарилга.

ТОО БАРИМТАНУУД

♦ 1952 ондо республикын колхозуудай полинууд дээрэ 3780 тракторнууд (15 хүсэтэй), 1000 шахуу комбайнууд, 10 мянга шахуу хүдөө ажахын элдэб машинанууд хүдэлмэрилөө.

♦ Табанжэлэй эсэстэ республика доторнай полевой хүдэлмэри гол түлэб механизацилагдажа дүүрэхэ байна.

♦ Энэ жэлдэ Баргажанай аймагта Уринска ГЭС, Торинн аймагта Тохойн ГЭС ашаглалгада оруулагдаха юм.

КПСС-эй XIX съезд дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн үгэ Данида хэблэгдээ

КОПЕНГАГЕН, январиин 13. (ТАСС). Олониитын хүсэл эрмэлзэлгые бэелүүлэн, Датска коммунистическэ партиин «Тиден» гэжэ издательство Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ нүхэр И. В. Сталинай хэлэһэн үгые тусхай брошюра болгон, хоёр дахинаа хэблэбэ. Тус брошюра олон тиражаар хэблэгдээ.

Москвада болоһон польско артистнуудай түгэсхэлэй концерт тухай Варшавска газетэнүүд бэшэнэ

ВАРШАВА, январиин 13. (ТАСС). Мүнөөдэр бүхы польско газетэнүүд Польско Арадай Республикын искусствын мастернуудай түгэсхэлэй концертын Москвада болоһон тухай мэдээсэлые түрүү хуудаһануд дээрээ толилбо. Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй советскэ правительствын гэшүүд тус концерт дээрэ байлсаба.

Концерт дээрэ нүхэр Сталинай ба тэрэнэй дүтын соратнигуудай байлсаһан ябадал польско артистнуудые ехээр баясуулаа гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Хани барисаанай халуун сэдьхэлээр угтаһанайнь ба польско арадай культурна түйлалтануудые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө ахадүү советскэ арадта гүн гүнзэгы баясхалан хүргэһэн бүхы польско арад Москва айлшалан ошоһон польско артистнуудтай хамтадаа угаа ехээр баясана гэжэ газетэнүүд заана.

Бразилида Луис Карлос Престесэй түрэһэн ойе тэмдэглэбэ

МОНТЕВИДЕО, январиин 12. (ТАСС). Һаяхан Бразилиин коммунистическэ парти ба арад зон американска дарлалтаһаа Бразилиин национальна сүлөөрэлгын ба эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ, өөрынгөө вождь Луис Карлос Престесэй түрэһөөр 55 наһанай ойе ёһолон тэмдэглэбэ.

«Импренса Популар» газетэ редакционно статья толилоо, тэрээн соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Престесэй нэрэ хадаа эб найрамдал ба ажана һайн байдал, эрхэ сүлөө ба прогресс хүсэгшэ манай арадай ниитэ эрмэлзэлгэтэй таһаршагүй холбоотой юм». «Нүхэр Престес ба манай парти» гэһэн статья соогоо Жоао Амазонас болбол партиие эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхын түлөө, тэрэнэй зэргэнүүдэй идеологическа ба политическэ ургалтын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэл хэжэ байгаа Бразилиин коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэ Престесэй элитэ ехэ үүргые тэмдэглэнэ. «Нүхэр Престесэй нэрэнь арадай найдабари, тэрэнэй тэмсэлэй туг мүн» гэжэ Амазонас бэшэнэ.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, январиин 14. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Национальна суглаанай һүниин заседани дээрэ, голосованиин гурбадахи турай дүнгээр Эррио 223 голос, Фуркад — 143 голос абаа. Тиимэ болохолоороо, Эррио Национальна суглаанай түрүүлэгшээр дахин һунгагдаһан байна.

Франциин республикын соведтэ

ПАРИЖ, январиин 14. (ТАСС). Республикын соведэй түрүүлэгшээр Гастон Моннервиль дахин һунгагдаа гэжэ Франс Пресс агентство дамжуулна.

Канадада гэмтэ хэрэгүүд олошорно

ОТТАВА, (ТАСС). Материальна байдалай улам муудалга, американска «культурын» забхайруулагша нүлөөн, Канадада гэмтэ хэрэгүүдэй ехээр олошорхо ябадалда хүргэбэ.

Хүдөө нютагуудта алба хэдэг канадска «морито» полициин жэл бүриин элидхэлэй мэдээнүүдэй ёһоор, Канадада гэмтэ хэрэгүүдэй тоо «жэлһээ жэлдэ ургана». 1952 ондо энэ полици 147 мянган гэмтэ хэрэгүүдые мүшхэбэ, энэнь үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо 43 процентээр олон байна.

Бандитизм, зэбсэгтэ дээрмэдэлгэ (123 процентээр), хулгайнууд илангаяа ехэ болоо.

Тегеранска университедтэ арестнууд хэгдээ

ТЕГЕРАН, январиин 14. (ТАСС). «Дад» газетэдэ студентнүүдэй организациин толилһон мэдээсэлэй ёһоор, «инцидентнүүдтэ хабаадаһанай түлөө» һүүлэй неделидэ 200 студентнүүд арестовалагдаа.

СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай хүдөө ажахын наукануудай дээдэ эмхи зургаануудай уласхоорондын конференци Прагада нээгдээ

ПРАГА, январиин 13. (ТАСС). СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай хүдөө ажахын наукануудай дээдэ эмхи зургаануудай түлөөлэгшэдэй уласхоорондын конференци мүнөөдэр Прагада нээгдээ гэжэ Чехословацка телеграфна агентство дамжуулна. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна академиин вице-президент М. А. Ольшанский Советскэ Союзай хүдөө ажахын талаар научна хүдэлмэрилэгшэдэй делегацие толгойлон, конференцидэ хабаадана. Польшын, Румыниин, Венгриин ба Германска Демократическа Республикын делегацинууд тэрэшэлэн хабаадана.

Чехословацка республикын хүдөө ажахын наукануудай академиин президент А. Клечка конференци нээжэ, конференциин зорилгонууд тухай тогтон хэлэбэ. Тус конференци хүдөө ажахын наукануудай шухала проблемэнүүдые ба эб найрамдалай лагериин оронуудай научна эмхи зургаануудай хани харилсаанай арга боломжонуудые зүбшэн хэлсэхэ байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Тус конференци хадаа советскэ хүдөө ажахын наукын түйлалтануудые арадай демократиин оронууд дотор улам ехээр хэрэглэлгэдэ туһалха ёһотой гэжэ А. Клечка хэлээ.

Тэрэнэй һүүлээр, А. Клечка конференциин хүдэлмэриин программые соносхоо. Тус конференцидэ ургамалай, малажалай, механизациин ба экономикын 4 секцинүүд хүдэлхэ байна. Конференциин секцинүүд СССР-эй ба арадай демократиин оронуудай хүдөө ажахын наукын шухала түйлалтануудые шууд хэрэглэхэ ябадалые харалдаа абажа, өөрынгөө зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ юм.

Түрүүшын заседани дээрэ президиум һунгагдаа, делегацууд секцинүүдээр хубаагдаа. Конференциин хүдэлмэри 3 үдэр үргэлжэлхэ.

Тибедэй культурна хүгжэлтэ

ПЕКИН, январиин 13. (ТАСС). 1952 декабрьда болоһон Арадай-сүлөөлэлгын армиин тибетскэ сэрэгэй округой нэгэдэхи парткоференциин болоһон тухай «Жэньминьжибао» газетэ мүнөөдэр мэдээсэнэ. Конференци хадаа гурбан жэлэй турша дотор Тибедтэ Арадай-сүлөөлэлгын армиин хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаба.

Тибедые сүлөөлхэ түүхэтэ зорилгые ахадүү сэрэгэй соединенинүүдэй ба нютагай хүн зоной эдэбхитэ туһаламжатайгаар бэелүүлээд, Арадай сүлөөлэлгын армиин частьнууд үргэн олониитэ түбэдүүдые нэгэдүүлээ, түбэдүүдэй дунда урдада байһан элдэб янзын атаа мээс усадхалгада туһалаа, түбэд арадай нэгэдэлые бэхижүүлээ.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин отрядууд Тибедэй экономикын ба культурын талаар ехэ хүдэлмэри хэбэ. Тибедтэ 14 эхин һургуули байгуулагдажа, тэдээндэ 1300 хүн һуралсана. Хүтэлбэрилхы 400 гаран түбэд хүдэлмэрилэгшэд бэлэдхэгдээ, һүүлэй мэдээсэлнүүдэй бюллетеньнүүд Лхасада ба Шигатзада түбэд хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ. Арадай-сүлөөлэлгын армиин медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд Лхаса, Шигатза, Гьятза, Чамдо ба бусад городуудта больницанууд болон амбулаторинуудые байгуулба. Тэдээндэ түбэдүүд түлөөһэгүйгөөр эмнүүлдэг байна.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин отрядууд түбэдүүдэй бүхы заншалнуудые хүндэлжэ, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые хэхэ ябадалдань туһалдаг байна. Хүн зон энэ туһаламжыень ехэ баясхалантайгаар хүлеэн абана.

Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгүүд Янь ба Чамдогой хоорондо 1100 километр гаран уга шоссейнэ харгын участок бариба, 40 мянган му шахуу газар элдүүрилбэ.

Конференци хадаа национальна байгуулалтын, үйлэдбэриин хүгжэлтын, гэгээрэлэй, национальна культурын ба элүүрые хамгаалгын талаар саашанхи зорилгонуудые хараалба.

Жак Дюклогой гомодолые сүүд хангаба

ПАРИЖ, январиин 14. (ТАСС). Майн 28-да Французска коммунистическэ партиин секретарь Жак Дюклое арестовалха үедэ хулгайлан абтаһан бэшэгэй книжкэһээ буулгаһан зүйлнүүдые «Фигаро» газетэ 1952 оной июльдэ толилоо. Тиихэдээ, «Фигаро» хардалга хэбэ, Дюклогой бэшэһэн юумые бузар муухайгаар хазагайруулба. Жак Дюкло хадаа «Фигаро» газетын худал юумые элирүүлһэн бэшэгые тус газетэдэ толилхо гэһэн эрилтые энэ газетын редакцида хэбэ.

Бэшэгыень толилхоёо «Фигаро» газетын арсаһан ушарһаа, Дюкло сүүдтэ гомодол баряа.

Үсэгэлдэр 17-дохи участогай сүүд «Фигаро» газетын директор Пьер Бриссон гэгшые 6 мянган франк яла түлүүлхээр сүүдлэбэ, Дюклогой хулгайлагдаһан бэшэгэй книжкые хазагайруулан толилһон газарта Жак Дюклогой бэшэгэй бүрин текстые 8 үдэрэй турша дотор толилхо гэжэ Бриссоние уялгалба.

Карачида болоһон демонстрациие буудалгада эсэргүү студентнүүдэй уласхоорондын союзай протест

ПРАГА, январиин 14. (ТАСС). Студентнүүдэй уласхоорондын союзай хэблэлэй ба информациин таһаг мэдээсэл толилоо. МСС-эй секретариат студентнүүдэй амгалан демонстрациие полициин буудаһан ябадалда эсэргүү эрид шанга протестые Пакистанай премьер-министртэ эльгээгээ гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ.

72 ороной 5 миллион гаран студентнүүдэй үмэнэһөө, МСС-эй секретариат хадаа демонстрациие буудаһанай түлөө харюусаха нюурнуудые хэһээхэ эрилтэ табина.

Карачидахи демократическа студентнүүдэй федерацида эльгээһэн бэшэг соогоо, МСС-эй секретариат хадаа ажабайдалай ба һуралсалай һайн условинуудай түлөө тэмсэжэ байгаа Пакистанай студентнүүдтэй дэлхэйн демократическа студентнүүдэй нэгэн һаналтай байһые мэдүүлээ.

Трансиорданиин байдал

БЕЙРУТ, январиин 11. (ТАСС). Трансиорданиин мүнөөнэй дотоодын байдалда хамааран, ливанска «Ас-Сарха» газетэ иигэжэ бэшэһэн байна: мүнөө үедэ трансиорданска правительство англиийска ба американска империалистнуудай дэмжэлгээр (тэдэнэр уршагта «Трумэнай программын дүрбэдэхи пункттай» зохилдуулан, Трансиорданида ябуулгануудые хэнэ) дайнда бэлэдхэлэй политика бэелүүлнэ: аэродромууд, сэрэгэй стратегическэ харгынууд баригдана, сэрэгэй лагерьнууд үргэдхэгдэнэ.

Трансиорданиин бюджедэй 74 процентнь сэрэгэй гаргашануудта ба полициие хангалгада һомологдоно, тиихэдэ гэгээрэлдэ, элүүрые хамгаалгада ба хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ мүнгэ һомололго бюджедэй 4 процентһээ үлүүлнэгүй.

Онсо хуулинуудай үндэһөөр, захиргаанай хэрзэгы шэрүүн методууд тус орон дотор хэрэглэгдэнэ. Хэблэлэй сүлөө дарагдаа. Прогрессивнэ газетэнүүд хаагдана. Политическэ партинууд ба профсоюзууд хоригдонхой. Олон мянгаад хүнүүд сүүдлэгдэнгүйгөөр түрмэдэ хаагдана. Тон багадхагдаһан тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, 1951 ондо, түрмэдэ байгшадай тоо 14 мянган (хүн зонойнь юрэнхы тоо 1,3 миллион шахуу) болобо.

Трансиорданида эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөндэ хабаадагшадта засагаархидай зүгһөө добтолго, террор хэгдэнэ гэжэ газетэ саашаа тэмдэглэнэ. Эб найрамдал хамгаалха трансиорданска комитедэй гэшүүд сүл губида байдаг Аль-Джафар гэжэ түрмэдэ хаагдаа. Трансиорданска эб найрамдалай тала баригшадай орган «Аль-Фаджр Аль-Джадид» журнал хаагдаад, тэрэнэй түрүүшын номернууд үгы хэгдээ.

Терророй хэгдэжэ байбашье, өөрынгөө эрхэнүүдэй түлөө трансиорданска арадай тэмсэл үргэлжэлһөөр гэжэ газетэ түгэсхэлдөө бэшэнэ. Һаяхан хэдэн городуудта демонстрацинууд болоо. Тэдээндэ хабаадагшад англо-трансиорданска договорые болюулха, «Трумэнай программын дүрбэдэхи пунктын» ёһоор Трансиорданида туһалха тухай хэлсээ болюулха эрилтэ хэбэ. Демонстрантнууд хадаа орон дотор бии болгогдоһон онсо хуулинуудые болюулха, политическэ эрхэнүүдые үргэдхэхэ, концентрационно лагерьнуудые үгы хэхэ, «хамтын хамгаалалта» гэдэгэй системэдэ хабаадаха ябадалһаа арсаха гэжэ тэрэшэлэн эрибэ.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, январиин 13. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай соединенинүүд бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 3 самолёт унагаагаа, 2 самолёдыень гэмтээгээ. Тэдэ самолёдууд амгалан нютагуудые зэрлигээр бомбодожо ба пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн байна.

ПХЕНЬЯН, январиин 14. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд Коранпхориин райондо американо-английска интервентнүүдтэ эсэргүү нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 5 самолёт унагаагаа, 2 самолёдыень гэмтээгээ, тэдэ самолёдууд амгалан нютагуудые зэрлигээр бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан байна.

Пакистанай студентнүүд полициинхидай хэһээлтэдэ эсэргүү протест мэдүүлнэ

КАРАЧИ, январиин 12. (ТАСС). Карачида студентнүүдэй амгалан демонстрациие полициинхидай буудаһан ябадалтай дашарамдуулан, олон митингнүүд ба демонстрацинууд бүхы орон дотор боложо байна. Дакка, Лахор ба бусад городуудта олон хүнүүдэй хабаадалгатай демонстрацинууд ба митингнүүд болобо. Хаа хаанагүй студентнүүд Карачиин студентнүүдэй тэмсэлые бүрин дэмжэнэ, полицейскэ террорые буруушаана, Карачида демонстрацида хабаадагшадые буудаһан ябадал дары мүрдэхыень правительствоһаа эринэ.

Политическэ элдэб партинууд, организацинууд ба олониитын ажал-ябуулагшад студентнүүдэй эрилтэнүүдые тэрэшэлэн дэмжэнэ.

Кенидэ террор хэгдэнэ

ЛОНДОН, январиин 13. (ТАСС). Негритянска хүн зондо эсэргүү террор Кенидэ зогсоогдоногүй. Англиийска колонизаторнууд олон хүнүүдые арестовална, ямаршье гэм зэмэгүй олон мянгаад хүнүүдые концентрационно лагерьнуудта хаана. Томсон, Фоллс райондо (Рифт-Вэлли провинци) байдаг тиимэ лагерьнуудай нэгэн тухай статья «Иллюстрейтед» гэжэ журналай январска номерто тунхаглагдаа. Лагериин ехэ фото-зураг статьятай зэргэлээд толилогдобо. Тэрээн соо 2 мянган хүн байдаг юм. Энэ хадаа хадхууртай проволокоор хэгдэһэн үндэр хашаан соохи ехэ талмай болоно. Хаагдаһан хүнүүд хашаа дотор газарта һуудаг гү, али хэбтэжэ байдаг юм. Эдеэ хоол үгэнгүйгөөр, уһа уулгангүйгөөр тэдэниие газаа байлгадаг. Тэдэниие хаа яа эдеэлүүлдэг юм. «Үгэ дуулаагүй хүнүүдые» үлгэжэ алаха түхеэрэлгэ модон хашаагай саана далда байна.

Олон мянгаад полициинхид нохойнуудые дахуулан ябажа, негрнүүдые агнадаг юм. Негрнүүд түрэһэн нютагаа орхижо газар доро хородог, байһан газараа набша намаагаар нюун далдалдаг байна.

Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, иигэжэ хорохо дүрбэн газар Ньери райондо үзэгдэбэ. Тэдэнэй нэгэн соо негрнүүд ба полициинхид тулалдажа, полициинхид зугадаба.

США-гэй сенадта

ВАШИНГТОН, январиин 14. (ТАСС). США-гэй сенат гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин состав баталһан ба сенатор-республиканец Уайли (Висконсин штадһаа) гэгшые энэ комиссиин түрүүлэгшээр томилһон байна.

Сенатор-республиканец Бриджес (Нью-Гемпшир штадһаа) һомололгын талаар комиссиин түрүүлэгшээр, сенатор-республиканец Салтонстолл (Массачузетс штадһаа) — зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшээр, сенатор Маккарти (Висконсин штадһаа) — гүйсэдхэхэ органуудай гаргашануудай асуудалнуудые эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшээр томилогдобо. Бусад комиссинуудай түрүүлэгшэнэр тэрэшэлэн томилогдоо.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

ГҮРЭНЭЙ 1948 ОНОЙ ХОЁР ПРОЦЕНТНЭ УРЬҺАЛАМЖА

1952 оной декабриин 29-дэ Калуга городто болоһон үныень түлэхэ нэгэдэхи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы 72 разрядта иимэ серинүүдэй облигацинуудай бүхы 50 номернууд (№ 01—һээ № 50 хүрэтэр) үныень түлэхэ тиражда гараһан байна гэбэл:

Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№	Серинүүдэй №№
000026	005263	010357	014692	019446	024198	028618	034566	040128	044863
000041	005293	010358	014746	019449	024208	028629	034582	040153	044892
000047	005315	010417	014789	019575	024223	028670	034805	040238	044966
000121	005357	010468	014802	019760	024245	028697	034820	040262	044997
000171	005383	010562	014842	019802	024262	028762	034908	040337	045015
000215	005423	010607	014861	019968	024264	028869	035001	040383	045035
000364	005445	010642	014880	019978	024340	028989	035140	040525	045103
000378	005522	010649	014924	020069	024394	029023	035241	040542	045133
000395	005552	010668	015063	020074	024406	029061	035281	040554	045137
000473	005573	010679	015192	020156	024447	029079	035317	040616	045171
000475	005627	010711	015203	020185	024453	029158	035363	040618	045279
000511	005641	010820	015221	020236	024457	029173	035366	040619	045392
000559	005737	010321	015269	020244	024611	029234	035442	040691	045434
000630	005793	010838	015323	020284	024612	029259	035499	040739	045681
000649	005794	010932	015325	020288	024667	029291	035523	040755	045722
000682	005810	011003	015352	020361	024683	029372	035546	040847	045747
000733	005814	011015	015491	020443	024710	029384	035589	040873	045777
000861	005852	011044	015509	020450	024744	029508	035642	040928	045815
000863	005891	011109	015513	020517	024808	029556	035666	040960	045843
000893	005892	011149	015515	020589	024827	029600	035691	040979	045920
000913	005947	011271	015616	020594	024830	029723	035882	040999	046060
001018	005954	011360	015648	020603	024909	029811	035941	041105	046071
001156	005954	011548	015675	020623	024935	029869	036050	041175	046088
001246	006032	011570	015711	020633	025003	029903	036061	041207	046094
001278	006047	011632	015792	020634	025056	029911	036107	041260	046095
001291	006071	011638	015814	020721	025231	029930	036123	041301	046127
001293	006084	011656	015919	020825	025264	030052	036142	041337	046219
[illegible]	006148	011729	015962	020845	025291	030059	036186	041348	046280
001442	006252	011736	015970	020893	025295	030125	036198	041360	046330
001468	006256	011738	015976	020978	025306	030137	036230	041432	046434
001512	006336	011758	016009	021002	025365	030230	036259	041470	046577
001716	006446	011763	016022	021154	025392	030324	036324	041502	046603
001739	006532	011773	016032	021194	025435	030365	036326	041596	046607
001790	006533	011783	016046	021227	025437	030400	036336	041608	046614
001805	006548	011835	016049	021282	025553	030424	036359	041633	046655
001812	006617	011848	016061	021296	025616	030696	036386	041649	046673
001828	006624	011938	016123	021321	025626	030845	036432	041740	046715
001850	006674	011939	016272	021323	025647	030884	036451	041750	046721
001993	006705	011944	016274	021327	025700	030955	036484	041837	046758
001996	006718	011951	016284	021416	025759	031102	036588	041866	046777
002010	006749	011972	016364	021422	025763	031105	036591	041873	046813
002063	006774	012012	016420	021454	025784	031106	036648	041875	046862
002101	006779	012018	016489	021495	025857	031113	036705	041926	046887
002109	006782	012019	016510	021511	025859	031225	036733	041966	046910
002123	006841	012030	016539	021544	025866	031227	036837	042010	046923
002152	007123	012118	016612	021620	025892	031440	036875	042093	046988
002200	007132	012159	016784	021636	026015	031519	036934	042126	047051
002222	007145	012191	016807	021672	026133	031565	036938	042151	047231
002249	007176	012266	016822	021691	026147	031648	036956	042259	047322
002297	007242	012276	016898	021702	026152	031944	036967	042405	047336
002298	007397	012289	016960	021773	026163	031965	037181	042431	047348
002339	007506	012299	016972	021778	026188	031969	037242	042475	047446
002418	007530	012322	016993	021798	026556	031971	037252	042497	047482
002443	007649	012349	016997	021916	026732	031982	037303	042543	047569
002469	007730	012522	017037	021945	026763	032037	037430	042558	047570
002480	007814	012586	017050	021978	026827	032048	037492	042632	047616
002492	007924	012679	017256	021994	026828	032088	037570	042738	047670
002516	008005	012683	017277	022124	026872	032102	037667	042785	047723
002528	008135	012690	017306	022125	026903	032116	037994	042819	047789
002532	008144	012691	017361	022196	026937	032173	038001	042844	047818
002593	008177	012818	017405	022204	026978	032182	038032	043009	047968
002602	008180	012823	017496	022336	027075	032247	038075	043067	048030
002705	008241	012843	017516	022443	027098	032251	038156	043143	048116
002767	008266	012941	017732	022455	027101	032362	038195	043207	048143
002782	008358	012942	017799	022480	027112	032403	038212	043218	048285
002986	008359	013042	017823	022507	027180	032418	038273	043312	048310
003002	008425	013085	017875	022534	027241	032419	038358	043324	048317
003149	008430	013095	018068	022535	027325	032536	038401	043325	048385
003195	008523	013138	018251	022555	027419	032578	038569	043375	048447
003205	008550	013155	018293	022594	027441	032641	038587	043419	048473
003301	008605	013281	018345	022649	027489	032665	038684	043461	048475
003302	008643	013370	018386	022656	027501	032682	038733	043512	048550
003344	008768	013391	018544	022674	027503	032924	038778	043559	048591
003377	008774	013460	018599	022684	027610	032926	038780	043657	048653
003621	008792	013470	018640	022699	027638	032942	038864	043674	04886
003642	008805	013624	018692	022718	027735	032981	038890	043683	04886
003675	008891	013662	018730	022744	027736	033087	038938	043688	04899
003710	008898	013677	018753	022758	027830	033092	039045	043741	049009
003752	008942	013722	018786	022787	027831	033101	039061	043755	049025
003856	009114	013918	018788	022933	027847	033133	039075	043767	049035
003971	009118	013961	018920	022958	027866	033141	039149	043858	049070
004022	009245	014090	018987	022972	028094	033308	039163	043895	049089
004029	009274	014162	019014	023028	028110	033475	039221	043906	049113
004100	009374	014215	019085	023057	028116	033500	039226	043947	049122
004127	009379	014252	019087	023068	028148	033509	039337	043995	049234
004222	009469	014283	019118	023211	028161	033520	039364	044053	049291
004351	009531	014289	019119	023269	028265	033680	039410	044071	049292
004424	009558	014338	019130	023278	028279	033682	039415	044273	049409
004446	009644	014350	019134	023329	028285	033735	039515	044361	049455
004465	009687	014403	019147	023337	028293	033736	039549	044488	049474
004533	009715	014410	019207	023348	028313	033779	039625	044511	049505
004545	009734	014429	019319	023381	028384	033854	039681	044529	049572
004558	009872	014464	019335	023422	028395	033901	039686	044616	049588
004664	009921	014497	019342	023559	028400	033998	039729	044623	049642
004726	010056	014509	019365	023696	028474	034022	039771	044664	049740
004784	010109	014510	019368	023704	028481	034154	039817	044711	049892
004793	010162	014552	019372	024111	028520	034301	039976	044719	049907
004966	010185	014593	019407	024129	028525	034424	040075	044847	049919
005035	010313	014630	019414	024139	028607	034452	040103	044848	049982
005257	010328	014645	019433	024161	028610	034458	040110	044858	049996

Тус таблица хадаа хуулита документ мүн, энээнэй ёһоор, нөөсэлгын кассанууд үныень түлэхэ тиражда гараһан облигацинуудые 1953 оной январиин 1-һээ хойшо тогтоогдоһон гуримаар түлэхэ байна.

Үныень түлэхэ тираж үнгэргэхэ комиссиин Түрүүлэгшэ—Калужска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, Советскэ Союзай Герой П. М. ТАРАСОВ
Комиссиин харюусалгата секретарь финансова албанай Советник С. Д. ВОРОНКОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85. отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 15.

Н—00451. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.